

Vlaams
Parlement

vergadering **C165**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 13 maart 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de massale koeiensterfte door zwerfafval – 1288 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de hoge kosten voor veehouders ten gevolge van schade door zwerfafval – 1313 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over schade bij landbouwdieren door zwerfvuil – 1345 (2017-2018)	4
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de alarmerende terugloop van het reeënbestand in het Zoniënwoud – 1298 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het wolvenplan – 1358 (2017-2018)	14
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanhoudende lozing van Brussels afvalwater in de Zenne – 1367 (2017-2018)	20
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nieuwe aanpak rond soortgerichte beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij – 1374 (2017-2018)	23
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de soortbescherming van de hamster via vrijwillige beheerovereenkomsten – 1397 (2017-2018)	24
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over adviezen van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) met betrekking tot ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) – 1402 (2017-2018)	28
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van het flankerend beleid voor rode en oranje bedrijven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen Programmatische Aanpak Stikstof (IHD/PAS) – 1404 (2017-2018)	34
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de dringende herziening of afschaffing van de principiële akkoorden (priaks) om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden – 1418 (2017-2018)	38

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de tarieven die watermaatschappijen hanteren bij herinneringsbrieven
– 1362 (2017-2018)

43

**VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de massale koeiensterfte door zwerfafval
– 1288 (2017-2018)**

**VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de hoge kosten voor veehouders ten gevolge van schade door zwerfafval
– 1313 (2017-2018)**

**VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over schade bij landbouwdieren door zwerfvuil
– 1345 (2017-2018)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, dit is nog maar eens een vraag over dit onderwerp. Het is belangrijk om op deze nagel te blijven kloppen en de problematiek te blijven aankaarten zodat we tot structurele oplossingen komen.

Bij het maaien belanden er soms stukjes van weggegooide blikjes of ander zwerfvuil in het veevoeder. Die stukjes veroorzaken letsels in de magen van onder andere runderen. Een masterstudent Economie van Wageningen Universiteit onderzocht voor zijn thesis 145 Vlaamse veehouders. Uit deze bevraging blijkt dat heel wat koeien in ons land ziek worden of zelfs sterven door stukjes van blikjes die in hun maag terechtkomen.

In Vlaanderen worden jaarlijks 5152 tot 6227 koeien ziek door zwerfafval, op een totale landelijke populatie van 1,3 miljoen runderen. De veehouders schatten dat zwerfafval in 79 procent van de gevallen, de oorzaak van het 'scherp-in'-letsel is.

De behandeling van zieke koeien, de verminderde melkproductie en het overlijden van koeien jagen de veehouders op onnodige kosten. Ze spenderen ook werktijd aan het opruimen van het land om te pogen te vermijden dat koeien stukjes zwerfafval binnenkrijgen. Dit onderzoek schat de totale economische kost voor de volledige Vlaamse veehouderijsector in op 4,5 tot 6,8 miljoen euro jaarlijks. De veehouders zijn zo het slachtoffer van vervuiling waar zij geen verantwoordelijkheid in en geen grip op hebben.

Minister, bent u op de hoogte van deze problematiek? Ik hoop uiteraard van wel. Is het mogelijk voor de veehouders om de geleden economische schade te recupereren? Het opruimen kost de maatschappij enorm veel geld, het is schadelijk voor de mens, ons milieu en voor onze dieren. Bent u bereid om statiegeld op blikjes en petflessen vroegtijdig in te voeren? We hebben daar al veel over gedebatteerd. Het is niet alleen de vraag van leden van deze commissie, maar volgens Test-Aankoop van 66 procent van de bevolking. Al een op de drie Vlaamse burgemeesters heeft de Statiegeldalliantie ondertekend. Zelfs de fractieleider van Open Vld in Mechelen heeft zich volmondig achter de statiegeldproblematiek gesteld, om het nog maar niet te hebben over de vele wetenschappers die vinden dat de tijd erg dringt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Elk jaar worden duizenden koeien in Vlaanderen ziek door het zwerfafval dat in hun maag terechtkomt. Meer nog, volgens een recente studie aan de universiteit van Wageningen zouden er jaarlijks tussen de 2051 en 2474 koeien in Vlaanderen overlijden ten gevolge van de zwerfafvalproblematiek.

Minister, dit is duidelijk ook een probleem van dierenleed, maar niet alleen dat. Uit deze studie blijkt dat zwerfafval niet louter een milieuprobleem is. Zo hebben ook de veehouders grote kosten. Enerzijds spenderen zij kostbare tijd aan het opruimen en proper houden van hun land en anderzijds hebben zij extra kosten voor de behandeling van zieke koeien, de verminderde productie van deze dieren en uiteindelijk soms zelfs het overlijden ervan. De studie schat de totale economische kost voor de hele Vlaamse veehouderijsector op 4,5 tot 6,8 miljoen euro jaarlijks.

Het is in deze context dan ook dat een aantal landbouworganisaties reeds vorig jaar zijn gestart met campagnes rond de zwerfvuilproblematiek. Ik verwijs hierbij onder andere naar de bordjes die langs akkers en weiden opgehangen werden onder het motto 'Ik hou het hier proper, jij toch ook?' en naar spandoeken met de duidelijke boodschap 'In onze muil geen zwerfvuil'. Deze acties en campagnes kregen weerklank in de media, maar toch blijken de resultaten onvoldoende.

Een van de landbouworganisaties heeft zich naar aanleiding van deze studie aangesloten bij de Statiegeldalliantie. De landbouworganisaties maken zich dan ook op om in het komende jaar opnieuw naar buiten te komen met betrekking tot dit thema, maar ze beseffen ook dat het tijd is voor een meer doortastende aanpak.

Minister, hebt u kennisgenomen van de resultaten van de studie van de universiteit van Wageningen? Wat is uw reactie op deze resultaten? Hoe staat u tegenover de aankondiging van bijkomende acties in het landbouwlandschap? U was bijvoorbeeld een gepassioneerde bordjesplanter in de vorige campagne. Aan welke specifieke beleidsmaatregelen denkt u om de veehouderij beter te beschermen tegen zwerfafval?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, de argumenten voor statiegeld zijn intussen rijk in aantal. Nu hebben we ook een studie die aantoonst dat zwerfvuil niet enkel schadelijk is voor het milieu, maar ook voor landbouwdieren. Zwerfvuil, zoals metalen blikjes, wordt mee gemaaid met de oogst en belandt zo in kleine stukjes in het veevoeder. Dat heeft een enorm grote impact op de dieren. Het gaat om 5152 tot 6227 zieke koeien waarvan zelfs 2051 tot 2474 zouden overlijden. Dat is ongeveer het equivalent van zes runderen per dag in heel Vlaanderen. Het heeft dus een behoorlijke impact.

Het is niet alleen een problematiek van dierenleed, maar heeft ook een grote impact op de landbouwer zelf. Het gaat om een economische kost voor de volledige Vlaamse veehouderijsector tussen 4,5 en 6,8 miljoen euro jaarlijks. Die kost komt boven op de milieukost.

De OVAM heeft ook al studiewerk verricht. Het gaat over 155 miljoen euro die de gemeenten reeds uitgeven aan het opruimen van zwerfvuil. De meter tikt aan, zeg maar. De argumentatie pro statiegeld tikt aan. Ik heb ook gemerkt dat landbouworganisaties nu ook voorstander zijn van statiegeld of toetreden tot de statiegeldalliantie.

Minister, we weten dat u een voorstander bent van statiegeld. Ik neem aan dat het antwoord op mijn eerste vraag dus positief zal zijn. Bent u het eens dat de schade door zwerfvuil bij landbouwdieren een bijkomend argument is om statiegeld in te voeren?

In 2018 zou een beslissing worden genomen over statiegeld. We weten nog altijd niet welke dat zal zijn. Het kan ja of nee zijn. In het geval er geen statiegeld wordt ingevoerd, dan is het zaak, minister, dat er maatregelen worden genomen, zoals ook collega De Meyer zei, voor deze specifieke problematiek. Wat plant u om specifiek voor de landbouw de impact van zwerfvuil te verminderen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik denk dat we de studie eigenlijk niet nodig hadden om de problematiek te kennen. De problematiek is gekend en er is al heel veel rond gesensibiliseerd. De studie bevestigt eigenlijk wat we allemaal wisten, namelijk dat er een enorme impact is van zwerfvuil, en meer specifiek van die blikjes, op rundvee.

Als het in het ruw voeder terechtkomt en de dieren het in hun maag krijgen, zegt men, in landbouwtermen, dat men het 'scherp' krijgt. Een van de symptomen is dat er sterfte is van het rundvee en het veroorzaakt ook bijzonder veel dierenleed en economisch verlies voor de rundveesector.

Het is ook een van de redenen waarom wij in het kader van het versterkte zwerfvuilbeleid bordjes hebben geplaatst, samen met de landbouworganisaties, waarnaar collega De Meyer zo mooi heeft verwezen. Ze zijn gesubsidieerd, samen met de bijkomende inspanningen die gedaan zijn rond zwerfvuil. Het past ook in de vijfpijleraanpak, waar sensibilisering en bewustmaking een belangrijke pijler in is. Het gaat over communicatie, over participatie, over omgeving, over infrastructuur en handhaving. Dat is de Mooimakersaanpak die op dit moment loopt.

We hebben heel veel cijfers over het zwerfvuil dat wordt opgehaald bij lokale besturen. Op basis daarvan kunnen wij ook de kostprijs berekenen waarnaar collega Sanctorum daarnet heeft verwezen. Wat ik eigenlijk vind, collega's, is dat de studie maar een beperkte steekproef is. Het is belangrijk dat we ook de kostprijs van het overlijden van rundvee en vee in het algemeen beter in kaart brengen. Daarom zal ik aan mijn diensten de opdracht geven om een meldpunt op te richten waar men kan registreren wanneer een dier is overleden door metaal zodat we ook die kostprijs, die is gekoppeld aan de blikjes en het zwerfvuil, goed kunnen meenemen in de totale berekeningen die we doen. De bembordjes die in samenwerking met de Boerenbond maar ook met het Algemeen Boerensyndicaat worden geplaatst, zijn goed, maar ik denk dat we het probleem veel beter in kaart moeten brengen. Er is ook een structurele samenwerking met de Landelijke Gilden om ook bijkomend te sensibiliseren, bijvoorbeeld bij fietstochten en wandeltochten op het platteland.

U weet dat er een uitvoeringsplan is met reductiedoelstellingen. Er zijn bijkomende acties in het kader van de Mooimakers. Dit jaar zal er een evaluatie zijn die in de loop van april rond zou moeten zijn. Op basis daarvan zullen dan voorstellen moeten worden geformuleerd.

U weet dat ik voorstander ben van een doorgedreven producentenverantwoordelijkheid waar ook het statiegeld aan is gekoppeld. Op basis van de resultaten die we hebben, op basis van de Mooimakers, zal dan ook naar de regering worden gegaan met een voorstel in die richting. Dat zal voor het rundvee, maar ook voor de boeren, heel wat leed kunnen besparen als we stappen vooruit kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er is een bekend spreekwoord dat zegt: zachte heelmeeesters maken stinkende wonden. Ik ben daar een beetje bang voor in dit dossier. We krijgen altijd hetzelfde antwoord. Ik denk dat we de nodige informatie al hebben en ik sta achter het voorstel, ook Groen was het daarmee eens, om in de eerste week na de paasvakantie een allerlaatste hoorzitting te houden over deze problematiek en over de ruimere problematiek van de afvalverwerking. Alle inzichten zijn welkom, maar de verschillende studies bewijzen al, zwart op wit, dat statiegeld jaarlijks een besparing kan zijn van liefst 20 miljoen euro. 20 miljoen euro is heel veel geld. Ik heb eens berekend dat je daarmee twee rusthuizen, dertig parken, negen basisscholen of tweeduizend speeltuinen kunt bouwen. Het zijn maar enkele suggesties.

Het is al meer dan een half jaar geleden dat we met onze fractie resoluties hebben ingediend. Ik blijf het gevoel hebben – en de voorzitter is daar boos om – dat we een beetje aan het aanmodderen zijn: 'We moeten daar nog op wachten, we gaan dat nog eens onderzoeken, we gaan bordjes zetten, we wachten de acties van Mooimakers af.' Dat is allemaal heel positief, maar volgens mij zijn alle ingrediënten er om de juiste keuzes te maken en ze zitten ook in onze resoluties vervat. Het enige wat nodig is in deze commissie en in het plenaire debat, is een beetje politiek moed om ons te verzetten tegen het lobbywerk van de producenten en op deze manier de juiste keuzes te maken, niet alleen voor het milieu maar ook voor de mensen in het algemeen. Laat ons dat gewoon doen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, u hebt gelijk als u zegt dat we deze studie niet nodig hadden om het probleem te onderkennen, maar ik vind het toch wel nuttig dat er een aantal duidelijke cijfers zijn gegeven die ons toch meer inzicht geven in de problematiek.

Collega's, zwerfafval is een milieuprobleem, een landbouweconomisch probleem, maar ook een probleem van dierenwelzijn. Minister, ik zal te gepasten tijde uw collega daarover ondervragen. Ik kijk dan ook met belangstelling uit naar de houding van de minister van Dierenwelzijn met betrekking tot dit probleem.

Bewustmaking en sensibilisering zijn belangrijk, maar er moet ook handhaving zijn. Uiteraard hebt u daarin als minister van Leefmilieu bepaalde bevoegdheden, maar ook steden en gemeenten hebben die en zelfs de minister van Dierenwelzijn heeft bepaalde verantwoordelijkheden.

Minister, ik heb begrepen dat u op korte termijn een duidelijk initiatief aan de regering zult voorleggen. Onze fractie kijkt ernaar uit.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): In het debat wordt rijkelijk verwezen naar de bordjes, de sensibilisering. Voor alle duidelijkheid, dat is positief, maar we weten allemaal dat we daarmee het probleem van het zwerfvuil niet zullen aanpakken. Dat heeft geen gigantische impact.

Minister, u zegt dat u een meldpunt gaat installeren om dierensterfte door zwerfvuil bij te houden. Dat is zeker positief. Zo kunnen we nog beter te weten komen wat de impact is, maar er moet dringend een beslissing worden genomen. Er liggen heel veel argumenten op tafel, vooral heel veel argumenten pro, om een positieve beslissing te nemen, dus om statiegeld op blikjes in te voeren. Alleen, collega Vandenbergh, ik vrees dat niet elke fractie het ermee eens is om dat systeem in te voeren. Daar zit natuurlijk de crux.

Ik hoop dat deze studie nog maar eens aantoonst dat er iets moet gebeuren, en dat we niet ergens in december te weten gaan komen dat er dan toch geen statiegeld wordt ingevoerd. Er moet zo snel mogelijk een positieve beslissing komen. Dat hoop ik.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, deze problematiek heeft een impact op de dieren die in de weide staan. De cijfers verbazen mij, want ik weet dat sommige landbouwers trucjes proberen toe te passen door magneten te plaatsen in de maag om te vermijden dat die scherpe stukjes blik die via het veevoeder in de dieren terechtkomen ... om zo dat probleem te ondervangen.

Minister, dat probleem is niet nieuw. Vroeger waren het prikkeldraad en nagels die 'het scherp' veroorzaakten bij dieren, zoals u hebt uitgelegd. Het gaat niet alleen om dieren, ook ons leefmilieu lijdt onder zwerfvuil.

We zijn hier bezig over de gevolgen van zwerfvuil en we zouden de oorzaak moeten aanpakken. De oorzaak, dat zijn mensen. Dat blikje komt er niet vanzelf. Het wordt weggegooid door individuen, door groepen, door jongeren, door mensen die vinden dat ze zo'n blikje niet mee naar huis moeten nemen. Als ze het consumeren, vinden ze dat ze het recht hebben om het in de weide of het veld te gooien. Ondanks alle inspanningen zoals afvalbakjes, sensibiliseringscampagnes, blikvangers waar je al fietsend je blikje kunt ingooien, blijft die problematiek schrijnend. Dat is niet alleen zo voor de koebeesten, maar ook voor het leefmilieu en voor reptielen. Voor iedereen is het zwerfvuil een probleem dat groter is dan hier vandaag in de commissie wordt voorgesteld.

Minister, onze fractie vindt dat de producentenverantwoordelijkheid vandaag te klein is. Met de erkenning van Fost Plus, dat moet worden heronderhandeld, hebt u de kans om daar eindelijk iets aan te doen. Zo kunt u de producentenverantwoordelijkheid veel groter en breder uitbouwen dan vandaag in de erkenning van Fost Plus aanwezig is.

Ik denk dan bijvoorbeeld aan sigarettenpeuken, maar ook aan kauwgom en andere zaken die vandaag als hinderlijk worden beschouwd. Minister, wij vragen u om bij de gesprekken met Fost Plus over de onderhandeling van de erkenning, te zorgen dat de producentenverantwoordelijkheid veel ruimer en breder is dan vandaag het geval is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben blij met de steun voor een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en voor statiegeld. De aanpak van zwerfvuil is een van de grootste ergernissen van de Vlaming. Het is niet alleen een ergernis, het is ook heel slecht voor het leefmilieu en voor de dieren. Aan zwerfvuil zijn alleen maar negatieve zaken verbonden. Het kost handenvol geld, dus moeten we daar absoluut een vuist tegen maken.

We hebben al heel wat gedaan. Er wordt hier gezegd: het is tijd, er is nog niets gebeurd. Maar collega Vandenberghe, als ik uw voorstel van resolutie bekijk, dan is 95 procent daarvan al uitgevoerd. U vraagt om extra sensibilisering, studies, dat hebben we allemaal gedaan. We hebben alles in kaart gebracht. U weet dat de Vlaamse Regering de acties van de Mooimakers kansen wil geven. We gaan dat evalueren en in 2018 komen de uitgebreidere producentenverantwoordelijkheid en statiegeld opnieuw op tafel.

Dat is wat deze Vlaamse Regering heeft beslist en dat zal ook zo gebeuren. Intussen lopen die acties. Het plaatsen van die bordjes is een van de bijkomende acties.

Mijnheer Nevens, u vindt dat we gebruik moeten maken van de erkenning van Fost Plus om die producentenverantwoordelijkheid uit te breiden. We zullen dat doen, ik heb dat hier al een aantal keren gezegd. Fost Plus heeft op zich wel niets te maken met kauwgum of sigarettenpeuken. Dat is een heel andere problematiek die niet over die thema's gaat. Fost Plus gaat over die verpakkingen die wij allemaal kennen. Uiteraard maken we daar ook werk van, maar dan niet in de erkenning van Fost Plus.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp-a): Minister, ik had het over onze twee ingediende voorstellen van resolutie die nog moeten worden besproken in verband met het statiegeld en het verbod op plastic zakjes, niet over die resolutie van enkele jaren geleden.

Er is een brede steun over bijna alle partijgrenzen heen om die problematiek adequaat aan te pakken. Ik stel ook voor om de koe bij de horens te vatten en vooruitgang te boeken. Ik reken erop dat dit op heel korte termijn gebeurt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Mijnheer Vandenberghe, ik onderschrijf veel van uw zorgen, maar ik wil u een anekdote vertellen. Vorige maand hebben we in onze stad een motie neergelegd waardoor onze stad zou toetreden tot de statiegeld-alliantie. Ik was bijzonder ontgoocheld dat we slechts van twee van de zes sp.a'ers steun kregen.

Mijnheer Nevens, wat ik nu ga zeggen, is misschien iets te kort door de bocht, maar ik moest er wel aan denken daarnet tijdens uw betoog. Wanneer Trump uitspraken deed over het wapengeweld in de Verenigde Staten, zei hij dat de oorzaak niet ligt bij de wapens maar bij de slechte mensen die de wapens gebruiken

Het heeft niet alleen te maken met de houding van mensen, het is ook een structureel probleem dat we moeten aanpakken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Mijnheer Nevens, magneten aanbrengen in koeienmagen is natuurlijk een positieve zaak, maar zoals u zelf aangeeft, nemen we daarmee de oorzaak niet weg.

Gesprekken met Fost Plus sluiten natuurlijk geen statiegeld op blikjes uit. De uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid sluit ook geen invoering van statiegeld op blikjes uit. We stellen vooral vast dat de problematiek bijzonder groot is. Het cijfer van 155 miljoen euro is al gevallen. Ik denk ook aan het feit dat 40 procent van het volume van het zwerfvuil uit blikjes bestaat. Er is recent ook een studie geweest die stelt dat statiegeld het volume van flesjes en blikjes in het zwerfafval met 70 tot 90 procent kan doen dalen. Dat zijn alleen maar positieve argumenten om dat statiegeld in te voeren. Dus nogmaals, ik hoop dat er een positieve beslissing wordt genomen. Ik hoop dat dit zo snel mogelijk gebeurt en dat dus niet vlak voor Kerstmis 2018 wordt aangekondigd dat dit in de schuif wordt gestopt. Dit moet zo snel mogelijk worden aangepakt.

De voorzitter: Mijnheer Vandenberghe, als u verwijst naar uw betoog van de vorige keer, dan klopt het dat ik heb aangegeven dat er hoorzittingen zullen komen en dat u daar op dat moment een andere mening over had. Intussen is afgesproken dat er inderdaad een hoorzitting komt over enerzijds het verpakkingsmateriaal en anderzijds de wijze waarop we het verpakkingsmateriaal aan het einde van de keten moeten aanpakken. We contacteren momenteel de sprekers die we daarover zullen horen, vanuit het idee dat zwerfvuil niet één idee is en we dus de volledige keten in beeld moeten proberen te brengen. Op die manier willen we een ondersteuning bieden aan de regering met eventuele extra inzichten.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobbacq aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de alarmerende terugloop van het reeënbestand in het Zoniënwoud – 1298 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Tobbacq heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Om in de sfeer van de herkauwers te blijven: de ree bij de horens pakken is wat moeilijker, maar misschien kunnen we toch even onze tanden in deze discussie zetten.

Ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van een studie die twee weken geleden is gepubliceerd. Daarin stond dat volgens de herhaalde jaarlijkse tellingen van het reeënbestand in het Zoniënwoud, dat bestand de laatste jaren ongeveer gehalveerd is. Dat is een zeer snelle en alarmerende evolutie. Als ik me niet vergis, staat het Vlaamse Gewest of het Agentschap voor Natuur en Bos in voor die tellingen. Als oorzaak werd vooral verwezen naar verkeersongevallen met reeën die voornamelijk te wijten zouden zijn aan wandelaars met honden. Het wildbestand wordt dan de weg over gejaagd. U weet dat het Zoniënwoud wordt doorkruist door een aantal drukke wegen, dat is geen geheim.

De combinatie van enerzijds die vaststelling en ongerustheid en anderzijds de ambitie die u zelf hebt vooropgesteld om alle door de overheid in eigendom gehouden bossen vrij toegankelijk te maken op alle mogelijke locaties, leek me de moeite om daarover een discussie te voeren. Het volledig openstellen zou ook betekenen dat alle vandaag bestaande rustzones, reservaatzones en beschermzones evenzeer toegankelijk zouden worden, waardoor de populatie van reeën nog veel meer onder druk dreigt te komen.

Dat is noch vanuit natuurwaarden noch vanuit biodiversiteit noch zelfs vanuit belevingswaarde van die bossen de ambitie van de regering en van deze commissie.

Minister, hoe veronderstelt u, hoe gaat u ervan uit, of hoe wenst u te proberen die twee ambities, het beschermen van waardevolle natuur en biodiversiteit aan de ene kant, en het volledige domein onbeperkt toegankelijk maken aan de andere kant, aan elkaar te koppelen zonder grote tegenstellingen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: In het rapport van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) staat niet te lezen dat dit het gevolg is van recreatie. Er wordt gezegd dat het mogelijk daarmee te maken heeft, maar men is niet zeker. Er zijn tal van redenen. Als het te maken heeft met recreatie, dan verwijst men vooral naar loslopende honden. Die zorgen er inderdaad voor dat de reeën worden opgejaagd. Er is ook het verkeer natuurlijk, de stroperij en de aanwezigheid van everzwijnen en ziektes. Dat staat allemaal opgesomd als mogelijke oorzaken.

De opzet van het onderzoek is om de evolutie van het reeënbestand in het Zoniënwoud op te volgen. Dit gebeurt met de drie gewesten samen. Dat gebeurt aan de hand van een wetenschappelijk gevalideerde methode. Gedurende het onderzoek heeft men ook gekeken naar de verandering in de bosbiotoop. Deze bleek een impact te hebben op de zichtbaarheid van de reeën. In 2016 werd bijkomend gestart met het meten van de zichtbaarheid van de bestanden langsheen het telparcours. In de toekomst kan men ook daarmee rekening houden. Men zal in de loop van dit jaar nog verdere tellingen doen.

De methodologie is één zaak. Daar kunnen we uiteraard over discussiëren, en het zou ook niet de eerste keer zijn dat we over de methodologieën van onze wetenschappelijke instellingen discussiëren. Als we kijken naar de reeënpopulatie in heel Vlaanderen zijn er geen indicaties voor de achteruitgang ervan. Integendeel, het bezette areaal breidt elk jaar uit en de populatieomvang groeit op de meeste plaatsen. Aan de hand van intensieve monitoring van de gegevens stellen we vast dat de populatie ook zeer gezond is.

Inzake het initiatief 'omgekeerde toegankelijkheid' zal ik herhalen wat ik al een paar keer heb gezegd. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zal voor de

toegankelijkheid van bossen verantwoorde keuzes moeten maken. De regeling kan alleen nefast zijn voor de kwetsbare bosbiotopen en de fauna-elementen als de beheerende overheid haar verantwoordelijkheid niet opneemt, en daar ga ik niet van uit. Deze keuzes zullen gebeuren op basis van de ecologische draagkracht van de bossen, de natuurdomeinen en op basis van de kwetsbaarheid van de flora en de fauna.

De omgekeerde toegankelijkheid sluit niet uit dat kwetsbare gebieden niet worden afgesloten. Integendeel, er zal nu een verplichting zijn om daar een visie op te ontwikkelen terwijl dat vroeger niet bestond. Het is zeker niet op basis van de studie waar u naar verwijst dat we zouden kunnen concluderen dat de omgekeerde toegankelijkheid niet wenselijk is. Ik weet dat u geen voorstander bent, maar ik vind dat in de bossen en natuur die betaald worden door de overheid de mensen moeten kunnen genieten. Ze moet toegankelijk zijn, tenzij – en dat is juist de omgekeerde toegankelijkheid – ze schade zouden kunnen aanrichten. Dat is het principe. Dit wil niet zeggen dat kwetsbare zones niet kunnen worden afgesloten.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, de manier waarop de belastingbetaler geniet van de gebieden waarvoor hij heeft bijgedragen, verschilt nogal van de ene tot de andere. Voor de ene is dat de wetenschap dat de natuur het huis is voor een brede biodiversiteit. Voor de andere is dat dat hij zijn hond kan laten loslopen. Precies omdat de wensen van de belastingbetaler zo uiteenlopend zijn, is het zo dat een volledig overkoepelende regeling in de zin van 'u mag hier overal rond lopen en uw zin doen' op zich nogal onzinnig is. Ik leid trouwens af uit uw antwoord dat u dat ook vindt, want u zegt dat er grote visies moeten zijn, dat er afbakeningen moeten zijn, en zo meer.

We komen terug op de discussie die we al een paar keer gevoerd hebben: dat is dat dit een zeer dure en complexe operatie zal worden. Bovendien zal het niet veel veranderen op een domein zoals het Zoniënwoud, want bij mijn weten is daar al een zeer overkoepelende visie met nogal wat afgebakende domeinen en locaties en grondige studies. Met andere woorden, ofwel kondigt u iets aan dat niets zal veranderen, en dan is het misschien niet de moeite waard van het aan te kondigen; ofwel gaan we een heel uitgebreide studie en investeringen doen om bij hetzelfde uit te komen, wat natuurlijk een leuke manier is om het geld van de belastingbetaler te besteden, maar dan had men misschien beter meer bos gekocht met die middelen.

In uw antwoord verwijst u naar een aantal andere mogelijkheden. Ik heb me niet alleen gebaseerd op de studie, maar ook op de meningen, zowel gepubliceerd als persoonlijk naar gevraagd, van een aantal betrokkenen. Volgens hen is er bijvoorbeeld inzake de everzwijnen geen of zo goed als geen toename in het Zoniënwoud ten opzichte van het recente verleden. Met andere woorden, de terugloop van het reeënbestand kan daar niet aan te wijten zijn. Recreatie blijkt, en dat is ook niet onlogisch gezien het karakteristieke van het Zoniënwoud dat zeer druk bezocht wordt, de voornaamste oorzaak te zijn. De discussie over de verenigbaarheid van recreatie en natuurwaarden mag wel eens worden gevoerd. We betalen als belastingbetaler ook voor het behoud van die natuurwaarden. Ik vind dat u er veel te licht overheen gaat, minister.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik begrijp dat er nog onduidelijkheden zijn en die worden onderzocht. Ik wil toch twee bemerkingen maken.

Aansluitend op de heer Tobback, kunnen genieten van de natuur hoeft niet per se wandelen in de natuur te zijn. Natuur kan ook ecosysteemdiensten leveren. Denk aan zuivere lucht en de instandhouding van biodiversiteit. Dat lijkt mij een belangrijk element om mee te geven in de discussie rond toegankelijkheid.

En twee, ik denk niet dat, omdat er een gezonde populatie aanwezig is, er geen vermijdbare sterfte of opschrikking zou zijn. Het kan zijn dat die populatie stabiel is, maar dat er wel een probleem is voor die reeën. Ik kijk dus uit naar de resultaten van dat verdere onderzoek. Maar naar mijn aanvoelen – ik heb het ook eens doorgenomen, collega Tobback – stelt zich daar wel een probleem. Ik hoop dan ook dat er maatregelen worden getroffen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Collega Sanctorum, u zegt dat je niet van de natuur moet genieten door in de natuur te wandelen. Tja, hoe ga je dan van de natuur genieten? Ga je naar een stilleven kijken of naar de tv? De natuur die er in Vlaanderen is, is van iedereen. We moeten ervoor zorgen dat die zo veel mogelijk van iedereen is. Daarom denk ik dat je met de omgekeerde toegankelijkheid het perfecte instrument hebt om te zeggen: 'Dit zijn de plaatsen waar we het niet zullen doen.' Stel dat de reeën in het Zoniënwoud inderdaad op die plaats worden opgeschrikt door te veel recreatie, dan heb je het perfecte argument om te zeggen: 'Hier zullen we het niet doen.' En dus denk ik dat het systeem van omgekeerde toegankelijkheid wél een goed systeem is. Ik stel vast dat in de praktijk, op andere momenten, als men probeert om de natuur, de waardevolle natuur die we allemaal zo belangrijk vinden, maar die er wat ons betreft zeker en vast voor iedereen moet zijn, te ontsluiten, er allerlei argumenten worden gevonden om dat niet te doen.

Ik ben het oneens met uw stelling waarin u zegt dat mensen op een andere manier kunnen genieten van de natuur dan door erin te gaan wandelen. Van de natuur genieten is natuurbeleving, dat is zich in de natuur bevinden.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik sluit zelf graag even aan bij deze vraagstelling, omdat ik graag een goed begrip zou hebben van het antwoord dat u hebt gegeven.

Mijnheer Tobback, u gaf aan dat de omgekeerde toegankelijkheid wil zeggen dat men dan alles mag. Ik denk dat dat uiteraard niet gekoppeld is aan omgekeerde toegankelijkheid. Dan trekt u het woord wel op flessen. Een losloopzone is nog altijd iets anders dan toegankelijkheid en dieren aan de leiband houden. U verwees ernaar alsof alles dan mogelijk zou zijn. Maar ik denk niet dat dat ooit in het parlement naar voren is gebracht door voorstanders van omgekeerde toegankelijkheid.

Er wordt nu inderdaad een knelpunt vastgesteld ten aanzien van het Zoniënwoud. Ik stel omgekeerd vast, collega's, dat in andere regio's, waar de toegankelijkheid zelfs gestegen is, er een gevoel is dat er een stijging is van het reeënbestand, een stevig reeënbestand. Minister, ik meen dat ook te horen in uw antwoord. Maar klopt het dat ook het reeënbestand in andere gebieden goed wordt opgevolgd? Als daar eventuele andere effecten zouden zijn, worden die dan ook in beeld gebracht? Misschien kan het Zoniënwoud in dezen geen voorbeeld zijn dat zomaar wordt doorgetrokken naar andere algemene maatregelen die worden genomen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, zoals ik daarnet zei, is het reeënbestand in het algemeen toegenomen. Ik herhaal: als je de studie goed leest, dan merk je dat men tal van oorzaken aanhaalt. Men zal daar uiteraard verder onderzoek naar verrichten.

Mijnheer Tobback, als ik u goed heb gehoord en uw redenering doortrek, dan hebt u er eigenlijk voor gepleit om heel het Zoniënwoud dicht te maken en ervoor te zorgen dat mensen er niet meer in mogen. U zegt dat het reeënbestand achteruitgaat en dat dat komt door het feit dat het Zoniënwoud toegankelijk is. Ik neem er dus akte van dat u vraagt om het Zoniënwoud te sluiten. Ik zal dat niet doen.

Voor de natuurgebieden en bosgebieden waar nu een bestaande toegankelijkheidsregeling is, geldt een verplichting om binnen de vier jaar een nieuwe toegankelijkheidsregeling op te maken. Men moet dus opnieuw in gesprek met alle actoren om te bekijken hoe men die toegankelijkheid zal aanpassen.

Maar nogmaals, als u mij vraagt om natuur achter prikkeldraad te stoppen en niet toegankelijk te maken, dan zeg ik u dat dat niet mijn beleid is en dat ik het daar niet mee eens ben. Ik vind dat we natuur moeten kunnen laten beleven en dat we er in goed nabuurschap voor moeten zorgen dat de kwetsbare gebieden worden gerespecteerd. Maar dat zit net vervat in het voorstel dat op tafel ligt.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik vind het een beetje jammer dat u probeert om aan een vraag die eigenlijk vanuit een bezorgdheid vertrekt, een compleet onzinnige interpretatie te geven. Maar die sluit natuurlijk nogal aan bij de compleet onzinnige interpretatie die u aan uw eigen communicatie hebt gegeven. Ik ben net zomin vragende partij voor prikkeldraad rond het Zoniënwoud als u blijkbaar vragende partij bent voor een algemene toegankelijkheid van dat Zoniënwoud. Alleen bent u die discussie wel op die compleet ongenueanceerde en onzinnige manier gestart.

Er is op dit ogenblik een toegankelijkheidsregeling voor het Zoniënwoud, zoals voor de meeste van onze natuur- en bosgebieden. En in de meeste gevallen werkt die ook.

Mijnheer Ceyssens, ook uw interpretatie is een beetje eigenaardig. Want er is inderdaad een budget voor natuurbehoud. Dat wordt voor een stuk besteed aan de aankoop van domeinen die in een aantal gevallen inderdaad niet toegankelijk zullen zijn, omdat natuurwaarden op een andere manier kunnen worden geapprecieerd dan er met uw voeten door te lopen. Dat is niet alleen een ideologisch, maar ook een wetenschappelijk standpunt.

Er is daarnaast overigens, ook in het Vlaamse Gewest en in alle gemeenten, een budget voor parken, een budget voor wandelpaden, een budget voor wandelgebieden, een budget voor jeugdkampeerterrainen en dergelijke. Bij mijn weten is het budget voor natuurbehoud niet bedoeld om parken en kampeerterrainen aan te leggen, maar om aan natuurbehoud te doen. En dus moeten minstens de verschillende bekommernissen naast elkaar worden geëvalueerd en is de hoofdfunctie van een natuurgebied inderdaad niet om een park of kampeerterrain te zijn. Daarvoor zijn er namelijk in het Vlaamse Gewest evengoed andere budgetten. Tenzij men natuurlijk met het budget Jeugd, het budget Parken en het budget Openbaar Groen ook aan natuurbehoud wil doen. Maar op zich is die discussie op deze manier eigenlijk volstrekt onzinnig.

Ik heb er ook geen enkel probleem mee dat ik van de evengoed zwaar gefinancierde en gesubsidieerde landbouw in dit land kan genieten, zonder dat ik per se het recht heb om met mijn voeten door het korenveld te wandelen, wat ook niet zou worden geapprecieerd.

Ik zou dus eigenlijk zowel de collega's als de minister ertoe willen oproepen om deze discussie op een rustige, rationele manier te voeren. Ik heb mijn vraag ook op die manier gesteld, denk ik. U hebt in mijn vraag geen provocatie gevonden. Ik vind het bijzonder jammer dat men blijkbaar een paar dwaze statements wil kunnen blijven maken, die men dan vervolgens in de praktijk niet hard kan maken, en waarvan men zegt dat men ze zelfs niet hard wil maken. Minister, u bent de minister bevoegd voor het milieu en het natuurbehoud. Dus, wat uw ambities op het vlak van kampeerterrainen ook mogen zijn, u moet in de eerste plaats uw job als minister bevoegd voor natuur- en milieubehoud in ere houden. Ik wil u daar zelfs bij helpen als dat nodig mocht zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het wolvenplan – 1358 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het kan soms snel gaan. Mijn vraag dateert van 1 maart 2018. Toen was er nog maar sprake van één wolf in onze contreien. Vandaag zijn het er al twee, of misschien toch weer één, of misschien zelfs vijf. Heel exact zullen we het niet weten.

Het kan, zoals ik al zei, soms snel gaan. Minister, teruggaand in de tijd, in 2015 werd in de commissie nog gesteld dat de opmaak van een wolvenplan en het daarvoor inzetten van mensen niet echt wenselijk was. In 2016 heeft men dan toch de wolf opgenomen in het Soortenbesluit en daar een bijzondere bescherming voor ingesteld, en vandaag de dag zien we dan toch dat de wolf zich in Vlaanderen wenst te settelen.

Nu, is dat een grote verrassing? Misschien niet echt. Als we kijken naar de ons omringende landen, dan zien we dat ook daar de wolvenpopulatie in stijgende lijn gaat. We weten natuurlijk ook dat die wolven steeds grotere afstanden afleggen, en dus ook naar hier komen. Ik denk alleszins dat we gerust mogen stellen dat de komst van de wolf in de eerste plaats goed nieuws is. Het is goed voor de natuur. Het is ook een teken dat alle inspanningen die worden gedaan op het vlak van natuur, lonen. Het betekent alleszins dat de inspanningen ter bescherming van bedreigde diersoorten ook echt werken. In die zin is het dus een goede zaak dat er hier na Naya recentelijk een tweede wolf werdesignaleerd.

Helaas was die tweede wolf maar een kort leven beschoren. Volgens de eerste resultaten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zou hij maar 2 jaar zijn. Hij was ook maar recent, sinds een vijftal dagen opgemerkt, als het om dezelfde wolf gaat. In het weekend is hij dan door een aanrijding om het leven gekomen.

Sommige mensen zagen al een mooi sprookje ontstaan tussen het nu pas overleden mannetjesdier en Naya, zagen er al een hele wolvenfamilie van komen. Dat heeft alleszins nu nog niet mogen zijn. In de toekomst zal dat er misschien wel zijn, maar dat zal de toekomst moeten uitwijzen.

Minister, ik ga eventjes terug naar wat is gezegd in de plenaire vergadering van 17 januari jongstleden. U hebt daar toen aangekondigd dat de opmaak van een wolvenplan in de pijplijn zat, dat dat toch wel nodig werd geacht. U hebt toen gezegd dat er reeds een vergadering had plaatsgevonden met de directeur-generaal van het INBO en dat de contouren van het wolvenplan op tafel lagen. U hebt ook gezegd dat het wolvenplan als dusdanig binnen zeer korte termijn ter beschikking zou worden gesteld.

Er werd toen ook gezegd dat het wolvenplan een viertal grote luiken zou omvatten. Een eerste luik is de relevante duiding van de positie van de wolf. Een tweede luik is een grondige verkenning van alle maatschappelijke actoren. Een derde monitoring van de wolf is een derde luik. Een vierde en laatste luik behelst de communicatie en de uitvoering van de maatregelen van het plan.

Ik heb het daarstraks al gezegd: de wolf is positief. Dat bewijst dat de maatregelen inzake natuur werken. De medaille heeft natuurlijk ook altijd een keerzijde. Enerzijds is er het gevaar, het risico op verkeersongevallen, anderzijds de schade

die anderen eventueel zouden lijden. We weten dat Naya, maar ook de andere wolf, reeds een aantal schapen heeft doodgebeten. Voor de schapen geldt op dit ogenblik nog altijd de franchiseregeling, een franchiseregeling van 250 of 300 euro, ik weet het niet heel exact, maar we weten alleszins dat die franchiseregeling hoger is dan de prijs van de aankoop van één schaap. Op dit ogenblik zijn er toch wel wat problemen ter zake: iemand wiens schaap wordt doodgebeten, heeft nu geen recht op een schadevergoeding.

Minister, vandaar mijn vragen aan u. Kunt u meegeven wat op dit ogenblik de stand van zaken is met betrekking tot het wolvenplan? Ik hoor in de wandelgangen dat het al klaar zou zijn. Ik lees in de pers dat het er alleszins voor het paasreces zou komen. Het zou toch fijn zijn, mochten we vandaag weten wanneer we dit wolvenplan definitief mogen verwachten, wanneer dat zal zijn gefinaliseerd.

Dan is er het belang van het vierde luik dat u hebt aangekondigd, de communicatie en de uitvoering van de maatregelen. Ook wat dat betreft, zijn er heel wat mensen die daarnaar uitkijken en die daarop hameren. Ik verwijs onder andere naar het opiniestuk van het World Wide Fund for Nature (WWF). Zij zeggen ook nu nog dat er dringend een wolvenplan moet komen met een brede consultatie van actoren, een duidelijk plan met ook heel duidelijke maatregelen en acties. Welke afspraken zijn daaromtrent gemaakt? Worden daar ook lokale besturen bij betrokken?

Een andere vraag gaat specifiek over de schade. Ik heb daarstraks al gezegd dat er al een aantal schapen doodgebeten zijn teruggevonden. Dat is niet noodzakelijk gelinkt aan de wolven, maar waarschijnlijk wel, zo lezen we alleszins toch in diverse berichten. Van hoeveel meldingen van schapen die vermoedelijk door een wolf werden doodgebeten, heeft het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) op dit ogenblik kennis?

Is er al een zicht op de schadevergoeding? Wilt u alleszins opnemen dat hier de opheffing van de franchise zal gebeuren zodat ook mensen effectief aanspraak kunnen maken op een schadevergoeding?

Volgens Natuurpunt moet ook worden bekeken hoe wolven zonder gevaar voor hun leven kunnen doortrekken van het ene naar het andere natuurgebied. Dat is met andere woorden een pleidooi voor grote aaneengeschaalde natuurgebieden, eventueel met behulp van corridors, van ecorecreaducten en alleszins van de aanleg van ecorasters waar we in deze commissie meermaals voor hebben gepleit. Dat zou sowieso een pluspunt zijn voor enerzijds de beschermde diersoorten en anderzijds als oplossing tegen mogelijke verkeersongevallen. Zult u daaromtrent verdere maatregelen nemen? Zo ja, kunt u een stand van zaken geven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Peeters, het is net alsof u op voorhand hebt aangevoeld wat er dit weekend jammerlijk zou gebeuren.

Collega's, ik heb een primeur voor jullie bij. Ik heb gisterenavond laat van de twaalf experts zowel van het INBO als het ANB, die het wolvenplan opmaken, een versie ontvangen die tot nu toe klaar is. Ik zal die bezorgen aan het secretariaat van de commissie zodat jullie een kopie kunnen krijgen van dat plan. De bedoeling van deze tekst is dat daarmee in overleg wordt gegaan. Het is niet het definitieve plan. Ik vind het heel belangrijk dat men dit plan gaat aftoetsen bij de lokale besturen en bij de verschillende stakeholders, zodat iedereen commentaar of bezorgdheden kan meedelen en de tekst kan worden verfijnd en het een goed gedragen document is. De draft vanuit onze diensten is dus klaar en die gaat nu in grote consultatie.

Wat staat er in dat plan dat de twaalf experts hebben opgemaakt? Ten eerste is het een soort samenvatting van wat een wolf is. Hoe kun je hem herkennen? Hoe

leeft hij? Wat doet hij? Hoe zit het in het buitenland? Het is een overzicht van de algemene situatie. Ook het juridische kader en de wetgeving worden geduid. Er is ook een maatschappelijke analyse: wat met de wolf en de mens? Is hij al of niet in gevaar? Er is geen gevaar, dat weten we. Het belang van de communicatie wordt uiteraard ook in het plan uitgediept, alsook wat de positieve gevolgen van de wolf zijn en wat de negatieve effecten kunnen zijn. Dat is bijvoorbeeld dat schapen aangevallen worden. Er worden ook verschillende scenario's gegeven. Men wil een meldpunt. Het onderscheid tussen de wolf en de hond wordt ook gemaakt in het plan. Hoe we moeten omgaan met dode wolven staat er ook in, naast schadepreventie, schadetegemoetkoming en een aantal aanbevelingen en verantwoordelijkheden van de verschillende partners. Ik zal dit overhandigen aan het secretariaat zodat u de tekst in primeur te zien krijgt.

Ondertussen heb ik natuurlijk ook niet stilgezeten. Het klopt dat we een aantal schadegevallen hebben gehad van de wolf. Van een aantal zijn we zeker, een aantal andere worden nog onderzocht. Mevrouw Peeters, van het schadegeval waar sprake van was in Meerhout, werd geen melding gedaan aan het ANB. Dat is niet officieel aangemeld. We hebben daar niet meer gegevens over. Het klopt dat experts zeggen dat je bij een aanval door de wolf op schapen bijvoorbeeld, je eigenlijk geen preventieve maatregelen kunt nemen. De wolf komt overal door. Je kunt hem eigenlijk niet tegenhouden. Daarom vinden we het normaal dat wanneer je een beroep moet doen op schade, de franchise wegvalt. De tekst is klaar. Ik heb een tekst opgemaakt die nu naar de Inspectie van Financiën (IF) is, waar we de franchise weghalen als het om een aanval gaat van de wolf of van de lynx. Dan kan je een volledige schadevergoeding krijgen, met uitzondering van 50 euro die we nog overhouden. Dat is een algemeen administratief gegeven. Maar de franchise van 250 euro vervalt wanneer er een aanval is door de wolf. Dat zit bij de IF en moet uiteraard nadien aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

U ziet dat wij niet stil hebben gezeten. Die twaalf experts hebben het beste van zichzelf gegeven in dit wolvenplan dat ik overhandig. We hebben dan ook een voorstel uitgewerkt voor het Soortenschadebesluit.

Een algemeen overzicht van alle schadegevallen heb ik niet. Ik weet alleen dat er van het schadegeval in Meerhout, waar wij via de pers een zicht op hebben gekregen, geen melding is gedaan.

Het is terecht een bekommernis dat wanneer dieren, of dat nu een wolf is of een ander dier, zich verplaatsen, ze het risico lopen te overlijden door wegen die door die gebieden gaan. Dat is gevaarlijk voor die dieren maar het is ook gevaarlijk voor de mens. Daarop hameren u en een aantal andere collega's trouwens al lang. Ik heb een overzicht bij van alle investeringen die de voorbije jaren zijn gebeurd in Limburg. Er zijn er ook buiten Limburg natuurlijk, maar ik heb me nu gefocust op Limburg omdat daar de meest robuuste natuur is waar de wolf zich goed in voelt. Het is inderdaad goed nieuws dat alle investeringen die we hebben gedaan in natuur, ook lonen. Wat betreft alles in verband met eco-infrastructuur – behalve de rasters, het gaat alleen over de corridors die we hebben gemaakt – is er al voor ongeveer 6 miljoen euro aan projecten uitgevoerd en is er voor 14 miljoen euro in voorbereiding om te worden uitgevoerd op het terrein. Ik heb hier een overzicht dat ik ook zal bezorgen aan het secretariaat.

Naast die forse investeringen die we hebben gedaan, is er daar nog eens bovenop 94 kilometer raster aangelegd om te verhinderen dat die dieren de weg overlopen en voor zichzelf maar ook voor de mens een gevaarlijke situatie creëren.

Ik overhandig bij dezen het wolvenplan aan het secretariaat. Het overzicht van de investeringen, de ecorasters en de eco-infrastructuur zullen wij per mail overmaken aan het secretariaat zodat u alles hebt. Het Soortenschadebesluit is aangepast

en zal na de Inspectie van Financiën ook naar de regering gaan om de franchise als de schade veroorzaakt is door de wolf en de lynx, op te heffen en ervoor te zorgen dat alle schade kan worden vergoed.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord en zeker voor de primeur om ons het wolvenplan ter beschikking te stellen. Het is een goede zaak dat het er finaal is. Het is ook heel goed dat u met alle betrokken stakeholders in overleg gaat. Onze fractie heeft nog eens navraag gedaan of al andere instanties kennis hadden van het mogelijke wolvenplan dat er zat aan te komen, maar iedereen bleef op zijn honger zitten, zowel de landbouwsector als de natuurverenigingen. Iedereen zit te wachten om dat eerste wolvenplan te kunnen zien. Het is heel goed dat we daarover in overleg kunnen gaan. Dus nogmaals mijn dank.

Ik vind het ook zeer positief dat de franchise wegvalt zodat mensen die schade hebben aan hun dieren, aanspraak kunnen maken op een vergoeding.

U gaf een overzicht van de maatregelen die worden genomen om te voorkomen dat er verkeersongevallen gebeuren met wild. Bij ons in de buurt zijn er ecorasters. Dat werkt zeer goed. We hebben een aantal andere gewestwegen in de nabijheid van natuurgebieden waar er geen zijn. Daar gebeuren zeer regelmatig aanrijdingen met wild. Naast de corridors, de ecorecreaducten en dergelijke blijf ik een pleidooi houden voor ecorasters. Deze kunnen alleen maar een pluspunt betekenen, zowel voor mens als voor dier. Het is een win-winsituatie voor beiden. Ik hoop dat de Vlaamse overheid daar in de toekomst nog veel meer op zal inzetten, maar ik ben alleszins heel dankbaar voor de informatie die u hier vandaag ter beschikking stelt.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik apprecieer de openheid met betrekking tot het wolvenplan. U verdeelt hier het plan vooraleer het definitief is goedgekeurd. Ik apprecieer die openheid ten aanzien van het parlement.

Ik deel de bezorgdheid met betrekking tot het wegverkeer. Wegverkeer vormt het grootste risico voor de wolf en andere dieren in Vlaanderen, zowel wilde dieren als zelfs huisdieren. De ecorasters, de ecoducten en dergelijke zijn bijzonder belangrijk, maar er kan natuurlijk nog veel meer gebeuren als het gaat over het vermijden van aanrijdingen en wat te doen in het geval van aanrijdingen. Ik weet dat dit voor het grootste deel de bevoegdheid is van minister Weyts. Ik ben dan ook van plan om hem de vraag te stellen wat we binnen zijn beleidsdomein kunnen ondernemen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ook namens mij en mijn fractie dank voor het wolvenplan waarvan we in primeur – zij het dan in vogelvlucht – kennis hebben kunnen nemen. We zullen het met veel aandacht beter bestuderen. *(Opmerkingen van minister Joke Schauvliege)*

Dit is een bloem en er volgt zelfs geen pot, maar nu daagt u mij toch een klein beetje uit. *(Gelach)*

We zullen er met veel aandacht kennis van nemen. U weet dat we daar jaren geleden al op hebben aangedrongen. In dat opzicht komt het plan geen dag te vroeg.

Ik wil een klein beetje nuanceren als ik hoor zeggen dat de wolf hét bewijs is dat onze maatregelen aanslaan en werken. Ja, maar ... Dat heeft natuurlijk vooral te

maken met het gevoerde beleid op Europees niveau en de ons omringende landen waardoor die wolf zich hier nu als schuchtere dwaalgast laat zien. Als hij zich hier zal vestigen, dan kunnen we zeggen dat we maatregelen hebben genomen die effectief hebben bijgedragen tot de instandhouding van een beschermde Europese soort. Ik merk eensgezindheid dat het waardevol is om dat te betrachten. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid van Natuur en aanpalende beleidsdomeinen. Het wolvenplan moet ook een aanzet zijn om die verdere maatregelen te nemen. Het tegengaan van versnippering is de meest voor de hand liggende en de meest dringende en zal de meeste positieve effecten hebben. We zetten daar graag onze schouders mee onder.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ook ik dank u voor het wolvenplan waar heel veel mensen op zaten te wachten. Dit is geen verhaal waar alleen Limburg of Vlaanderen mee te maken heeft. Duitsland en Nederland hebben vorig jaar al werk gemaakt van een wolvenplan. Duitsland roept ook op om een omgangsprotocol te communiceren naar de inwoners. Duitsland heeft dat omgangsprotocol opgemaakt en Nederland heeft dat overgenomen. Dat is een heel gemakkelijk instrument om als communicatiemiddel te gebruiken, ook in Vlaanderen. Daarin kan je op een heel simpele manier zien wanneer een wolf misschien wel een probleem kan zijn voor de mens. Het is een rastercommunicatie die heel gemakkelijk kan worden overgenomen.

Duitsland vraagt ook dat alle landen die te maken hebben met wolven dezelfde communicatie voeren. Wat was het traject met Nederland en Duitsland die al heel wat ervaring hebben met een wolvenplan? Misschien hebben ze er al lessen uit getrokken. Hebt u daar tijdens de opmaak van dit wolvenplan rekening mee gehouden? Zult u in de toekomst met Nederland en Duitsland rond de tafel gaan zitten om zoveel mogelijk dezelfde taal te spreken en, indien mogelijk, dezelfde maatregelen te nemen in het belang van de wolf?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Mijnheer De Bruyn, op 17 januari hebben wij samen een actuele vraag gesteld over de wolf. Ik lees de eerste zin van het verslag: "De heer Ceyssens heeft het woord. (*Wol-vengeluiden. Gelach*)"

Wat we een aantal maanden nog aan het ridiculiseren waren of wat werd geridiculiseerd, daarvan is bij iedereen ondertussen de ernst doorgedrongen. Minister, het is goed dat het wolvenplan er nu is.

Als een grote predator als de wolf naar Vlaanderen terugkomt, mogen we zeggen dat het goed gaat met de natuur. Ik stel hardop de vraag of het niet over meer wolven gaat. Het zou toch toeval zijn dat er in het zuiden van Duitsland vier wolven worden 'gezenderd' -- waarvan er spijtig genoeg ook een is verongelukt -- en dat er daarvan één in Vlaanderen zou zijn en dat die dan de enige zou zijn. Vandaag krijgen we het bewijs dat het inderdaad niet die ene wolf was, maar dat er minstens één meer was.

We verwelkomen de wolf in Vlaanderen. Ik hoor dit hier kamerbreed, maar de wolf verwelkomen kost ook geld. Minister, ik ben heel blij dat u uitdrukkelijk zegt dat het feit dat we in Vlaanderen de wolf verwelkomen, niet door individuen moet worden betaald die schade ondervinden. De forfait wordt afgeschaft. Iedereen die schade ondervindt door de wolf, wordt volledig vergoed. Dat kan het draagvlak alleen maar versterken.

Er zijn al een aantal zaken gebeurd, zoals de aanpassing van het Soortenbesluit en de verbindingen die zijn gemaakt. Ik wil terugkomen op het punt waar ik vandaag medestanders voor vind, zoals de heer Sanctorum en mevrouw Peeters. Ik heb in

de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken aan minister Weyts al meerdere malen gevraagd om in ecorasters te voorzien langs gewestwegen die door bosrijke gebieden lopen. Ik ben daar al meerdere malen het bos in gestuurd en heb nul op het rekest gekregen. Ik hoor nu dat zich daar leden bij aansluiten.

Trouwens, mevrouw Peeters heeft in haar gemeente het voortouw genomen en dat blijkt duidelijk resultaten op te leveren. Ook andere grote dieren bevolken ondertussen onze Vlaamse natuur. Vorig jaar waren er in Limburg meer dan 80 geregistreerde ongevallen met everzwijnen. Dat toont aan dat niet alleen de grote predatoren moeten worden beschermd, maar ook de kleinere soorten en ook het verkeer op zich. Die mevrouw heeft de wolf aangereken en heeft er goddank zelf niets aan overgehouden, maar dat had een bijkomend gevolg kunnen zijn.

Ik heb die vraag meermaals gesteld. Ik hoor dat collega-parlementsleden ze vandaag mee ondersteunen, dus zou ik willen vragen om die vraag mee te stellen zodat we er daadwerkelijk werk van maken. De wolf verwelkomen is een ding, maar we moeten ook de moed hebben om er ook de beleidsmaatregelen die geld kosten, tegenover te stellen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Collega's, ik loop misschien een beetje vooruit op de lezing van het wolvenplan zelf, maar ik heb vandaag een Voka-stagiair bij mij die uit de verzekeringswereld komt. Er wordt gesproken over schade en schadevergoeding, vandaar heb ik de volgende vraag. Stel dat mevrouw Peeters op een zondagavond met haar wagen de wolf tegenkomt en hem onvrijwillig aanrijdt. Er is schade aan haar voertuig en eventueel zelfs lichamelijke schade. Valt dit dan ook onder de bepalingen van schade veroorzaakt door de wolf, of moet men zich louter beperken tot de eventuele omniumverzekering of andere verzekeringen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het wolvenplan, zoals ik het gisteren heb ontvangen van de experts en zonet heb overgemaakt, is natuurlijk ook gebaseerd op overleg en informatie en zaken die men in het buitenland ook al heeft ontwikkeld, voor alle duidelijkheid. Het is niet zo dat men allemaal apart het warm water heeft uitgevonden. Op dat vlak is er zeker voldoende afstemming. Trouwens, de experts kennen elkaar ook. Het is niet dat er een massa wolven-experts zijn, maar ze hebben wel degelijk contact met elkaar. De tekst die ik gisteren heb ontvangen, is ook gebaseerd op ervaringen uit het buitenland.

Het Schadesoortenbesluit en het afschaffen van de franchise, is een vraag die heel uitdrukkelijk leeft in Limburg en waarover men zich zorgen maakt. Onze diensten zeggen dat dit terecht is omdat men eigenlijk geen preventieve maatregelen kan nemen. Het is zo dat dit enkel geldt voor schade veroorzaakt is aan dieren of gewassen en niet geldt voor verkeersongevallen, collega Dochy. Het is er niet op van toepassing. Het is trouwens zo – en ik spreek dan als jurist – dat je als chauffeur altijd voorzichtig moet zijn en als er iets de straat oversteekt, moet je altijd te allen prijze kunnen stoppen. Het kan een wolf zijn, het kan een kind zijn, het kan iets anders zijn dat oversteekt, maar als je dat niet doet, heb je eigenlijk je snelheid niet aangepast. Dat is vaste rechtspraak in de politierechtbank, maar dit gaat ons te ver afleiden van waar we over bezig zijn.

Het Schadesoortenbesluit is natuurlijk gebaseerd op een ander soort schade die ontstaan is en waarvoor je eigenlijk geen preventieve maatregelen kunt nemen, tenzij we natuurlijk alle schapen opsluiten in een stal zodat de wolf er niet aan kan.

Collega's, ik denk dat het een goede zaak is, maar nogmaals, dit plan zal heel ruim worden geconsulteerd. Ik nodig iedereen uit, zowel de lokale besturen als

jullie allemaal, om zeker nog input te leveren. Dit plan is niet af. Het is een document dat op basis van alle input, ook van natuurorganisaties en landbouworganisaties, verder zal worden uitgediept. Het is dus een uitnodiging om er samen verder aan te werken.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik denk dat het goede zaak is dat we een zo groot mogelijke draagvlak creëren en dat kan gebeuren door het wolvenplan dat er nu gelukkig ook is. Ik hoop dat het overleg met alle maatschappelijke actoren snel kan doorgaan en dat er snel een definitief wolvenplan zal zijn.

Ik hoop ook dat de franchise snel zal worden opgeheven. De bedenkingen van collega Dochy zijn natuurlijk ook terecht. Wanneer men schade aan zijn auto heeft, blijft dit, als men geen omniumverzekering heeft, eigen schade. Ik denk dus dat de ecorasters een zeer goede zaak zijn. Ik blijf er een pleidooi voor houden. Toen ze een aantal jaren geleden bij ons zijn geplaatst, was er discussie over wie ze moest financieren: het Agentschap voor Natuur en Bos of het Agentschap Wegen en Verkeer? Uiteindelijk hebben ze de appel in twee gesneden en heeft ieder de helft betaald. Het belangrijkste is dat ze er zijn gekomen en daar wil ik een pleidooi voor houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanhoudende lozing van Brussels afvalwater in de Zenne – 1367 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de hoofdriool onder de Vilvoordelaan in Brussel is met zijn 4,4 meter hoogte een van de grootste riolen in België. Door de lage hellingsgraad van de riool slaat er bezinksel neer. Sinds het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest tien jaar geleden het beheer van de collector overnam van de stad Brussel, is het hek van de dam en werd de riool niet meer gereinigd, iets wat normaal gezien jaarlijks moet gebeuren. Daardoor hoopt er zich vuil in op en stort die veel sneller over in de Zenne.

Experts noemen dit frequent overstorten, dat in 2016 gemiddeld om de 1,7 dagen in werking trad, 'catastrofaal voor het leven in de rivier'. Minister, toen ik u ondervroeg over deze hemeltergende situatie in de commissie Leefmilieu, sprak u over een 'terugval van de biologische waterkwaliteit' van de Zenne. Uw Brusselse evenknie, mevrouw Fremault, kondigde aan dat de collector ten laatste begin dit jaar schoon gemaakt zou zijn. Helaas is dat nog niet het geval, met alle gevolgen van dien voor de biodiversiteit in het Vlaamse deel van de Zenne. In een reactie wijt Vivaqua dat aan de 'zeer strenge regelgeving'. De kandidaturen om de opdracht om de riool te reinigen, in de wacht te slepen, moeten volgens Vivaqua binnen zijn tegen 3 april, wat maakt dat de riool ten vroegste tegen de zomer gereinigd zal worden.

Minister, u verwees in uw antwoord op mijn vraag in de commissie van 30 mei 2017 naar de uitgebreide mogelijkheden die Vlaanderen in dezen heeft om het dossier van nabij op te volgen en te sanctioneren indien nodig. U zei: "Een boetebepaling, informatieverstrekking, jaarlijks overleg tussen Aquafin en de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV), uitsluiting van de kosten voor het dienstgebouw en uitsluiting van bepaalde advocatenkosten. We kunnen sinds dat addendum stellen dat de opvolging een stuk beter verloopt."

Minister, hoe kan het dat, ondanks de door u aangehaalde instrumenten, de collector nog steeds niet gereinigd werd? U zei bijna een jaar geleden dat 'de VMM de situatie van de overstortproblematiek verder blijft opvolgen in nauw overleg met de bevoegde Brusselse diensten'. Waar loopt het dan juist mis?

In de pers lazen we dat het opstellen van het lastenboek complex was en dat de regelgeving rond overheidsopdrachten een en ander bemoeilijkte. Vindt u dat deze redenen een significante verlenging van de vervuiling tot gevolg mogen hebben?

Hoe zult u deze lakse houding en het non-beleid van de Brusselse Regering beantwoorden? Schreef u reeds boetes uit? Waarom niet?

Nam u reeds contact op met uw Brusselse collega om dit aan te kaarten? Wat was de uitkomst van dat eventuele overleg?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Nevens, ik dank u voor de opvolgingsvraag. We hebben er inderdaad al over van gedachten gewisseld.

U weet dat er een contract is tussen Aquafin en de BMWB. Jaarlijks is er een overleg. Het overleg heeft plaatsgevonden op 8 december 2017 en de problematiek is daar op tafel gelegd. Het blijkt dat de betrokken collector in beheer is, niet van de BMWB, maar wel van Vivaqua. Wij hebben daar dus geen contractuele relatie mee. Wij kunnen op dat vlak geen boetes of dergelijke opleggen op basis van het contract.

De Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMBW) heeft een vergadering belegd met alle betrokkenen over de sedimentatieproblematiek. Er is een bestek uitgeschreven om dat op te lossen. Uiteraard hebben we zelf ook contact gehad met Brussel. Er is wat vertraging omdat dat binnen de wetgeving Overheidsopdrachten moet gebeuren. Men wil structurele maatregelen nemen om het onderhoud vlotter te laten verlopen.

Het goede nieuws is dat er in het kader van een Europees project, het Beliniproject, dat samen met de drie gewesten loopt, een groot bufferbekken komt, zodanig dat de overstorten op dat moment – er is 10 miljoen euro voor uitgetrokken – niet meer richting de Zenne moeten gaan. Dat is goed nieuws, en u kunt alleen maar tevreden zijn dat dit wordt aangepakt. Ook al duurt het langer dan we zouden willen, de oplossing is in de maak.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik ben altijd blij met goed nieuws. Hopelijk zien we hier licht aan het einde van de tunnel. Alleen is de tunnel vrij lang. Als men op dergelijke problemen, die een dergelijke impact hebben op het milieu en op de waterkwaliteit van de Zenne, nu pas reageert, dan heb ik daar bedenkingen bij. Ik stel me in de plaats van vele bedrijven en lokale overheden die enorm veel inspanningen doen om de waterkwaliteit – ik weet dat u daar ook achter staat via het beleid dat u vandaag voert – te verbeteren.

De laksheid waarmee Brussel deze problematiek aanpakt, is hemeltergend. Dit neemt heel veel tijd in beslag. Met alle respect voor de procedures, dit is geen nieuw probleem. Dit is schuldig verzuim. Het is het nalaten van het onderhouden van de hoofdriolen van Brussel, wetende dat de impact voor rekening is van Vlaanderen.

Minister, ik besef dat u graag goed nieuws brengt, maar in deze zaak zou het goede nieuws zijn dat u een pv zou laten opmaken door de Milieu-inspectie, dat u hard zou optreden, dat u een waarborg zou vragen tot het probleem echt van de baan is. Zelfs met de 10 miljoen euro van Europa voor de aanleg van een

bufferbekken en de procedures die nodig zijn om dergelijke infrastructuur aan te leggen, gaan we helaas alweer tien jaar verder zijn als alles goed meevalt. Als alles op wieltjes loopt, kunnen we de problemen die er vandaag zijn en die er al tien jaar lang zijn door nalatigheid, aanpakken.

Alleen beseffen we te weinig de grote impact en het probleem dat vandaag in Vlaanderen bestaat inzake waterkwaliteit, die zo slecht is voor de fauna en de flora, dat wordt genegeerd. Minister, ik roep u op om daar paal en perk aan te stellen en een pv uit te schrijven voor de inbreuk die Brussel pleegt ten aanzien van Vlaanderen.

Minister Joke Schauvliege: Collega Nevens, in het verleden hebben we al processen-verbaal opgemaakt en gerechtelijke procedures ingesteld. Ik herinner me zeer goed Kerstmis 2009. Toen was er een groot incident waartegen we direct hebben opgetreden. Het was heel frappant. We hebben vastgesteld dat het gerechtelijk onderzoek loopt, maar dat het bijzonder moeilijk is om schade aan te tonen. Je komt vaak tot de situatie dat de milieuschade tijdelijk is en niet kan worden gevat. Jammer genoeg is dat bijzonder moeilijk.

Aan de andere kant denk ik dat je met overleg, met de vinger op de wonde te leggen, en met samenspraak de zaken ook in beweging kunt krijgen. In deze zaak is dat zo. Dat is belangrijker dan rechtszaken aanspannen. Dat is niet altijd de beste manier om zaken op te lossen. Ik zie nu licht in de tunnel en dat is toch wel goed nieuws.

Ik ben het volledig met u eens dat het sneller had moeten gebeuren. Men heeft er ook een uitleg voor, met die overheidsopdrachten. Ik vind die uitleg aanvaardbaar, ook al had ik het graag liever sneller gezien. Nu een gerechtelijke zaak aanspannen of een pv laten opmaken, zou de zaak zeker niet vooruithelpen. In plaats van gerechtelijke procedures uit te vechten, moeten we vooral zorgen dat er resultaat is op het terrein. Vandaag hebben we die garantie zwart op wit vanuit Brussel.

Bart Nevens (N-VA): Minister, daarin verschillen we van aanpak. Als lokaal bestuurder hebben wij een verantwoordelijkheid. Ik ben ook lokaal bestuurder en wij hanteren het voorzorgsprincipe. Als er morgen een vrachtwagen met stookolie van de baan gaat en in de gracht terechtkomt, moeten we niet de schuldige zoeken. Dan moeten wij alles doen om de impact op het milieu zo klein mogelijk te houden. Het mag dan kosten wat het wil, wij mogen er middelen aan spenderen, maar achteraf zal de schuldige de factuur van de impact op het milieu en op de waterkwaliteit moeten betalen.

Minister, ik stel voor om dit hier ook toe te passen. We hebben vandaag in Vlaanderen voldoende expertise in huis om aan te tonen... Trouwens, studies uit Brussel zelf tonen aan dat de impact op fauna en flora en waterkwaliteit desastreus is. Ik zou het voorzorgsprincipe ook hier hanteren. Desnoods moet de stop erop. Zo beletten we dat er in de Zenne wordt geloosd zolang het probleem niet is opgelost. Dan zullen ze sneller oplossingen moeten vinden. We moeten dit doen, we moeten een oplossing forceren op korte termijn en niet op de termijn waarop Brussel dit probleem vandaag aanpakt en met allerlei drogredenen voor zich uit schuift. Hadden ze dit dossier vroeger aangepakt...

Elk jaar moet de riolering worden gekuist. 10 jaar lang een riolering van 14,4 meter hoog niet ruimen, dat is slecht bestuur, dat is niet verantwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nieuwe aanpak rond soortgerichte beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij – 1374 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, in de week van 12 februari stond in het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) een interessant artikel over het engagement van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) om dit jaar met het instrument beheerovereenkomsten heel bewust de focus te leggen op die gebieden die het meest interessant zijn voor soortenbescherming. Het gaat dan niet alleen over akker- en weidevogels in het algemeen, maar ook over Europees beschermde soorten als grauwe kiekendief en hamster.

Ook op het Vlaams-Nederlands Akkervogelsymposium op 21 oktober 2017 kwam men tot de vaststelling dat de soortgerichte beheerovereenkomsten niet altijd worden ingezet op de locaties waar ze het meeste effect kunnen bewerkstelligen, de zogenaamde kernzones. Ook het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) schrijft dat een dekkingsgraad van 5 tot 10 procent noodzakelijk zou zijn om een duurzaam resultaat te behalen. Vooralsnog wordt dat niet bereikt.

Tegelijk stellen we vast dat in de zogenaamde zoekzones de dekkingsgraad van beheerovereenkomsten voor akkervogels ongeveer even groot is. Het INBO stelt nogtans dat de kansrijkdom voor akkervogels er veel lager is en maatregelen er moeilijk of zelfs helemaal niet duurzaam kunnen werken, door de versnipperde graad waarin ze voorkomen. Op het moment dat middelen schaars zijn – wellicht zijn die structureel schaars – is het kwestie van ze zo doelgericht mogelijk in te zetten.

Een van die soorten voor wie het heel nauw aan het worden is, is de grauwe gors. Experts stellen dat we nog hooguit één tot twee jaar hebben om de soort in Vlaanderen te beschermen. Wellicht ziet de toekomst er voor de grauwe kiekendief wat rooskleuriger uit. Hier blijkt zeker dat de wervende aanpak van het teamwerk dat naar aanleiding van het soortbeschermingsprogramma grauwe kiekendief is opgestart, zijn vruchten afwerpt.

Minister, ik heb hierover twee concrete vragen. De aanpak van de VLM werd voorgesteld voor 2018, maar ik neem aan dat dat structureel is en dat dat eigenlijk de weg is die men voor de nabije toekomst alvast heeft uitgekozen. Minister, kunt u dat bevestigen?

Zal deze nieuwe soortgerichte aanpak van de VLM ook op korte termijn heil kunnen hebben voor de grauwe gors? Ik weet dat niemand een kristallen bol heeft, maar het is eigenlijk een hoop die ik uitdruk. We weten dat die grauwe gors zich, zo schat ik, op hooguit vier kleine populaties in Haspengouw heeft teruggetrokken. We onderschrijven met z'n allen het belang om te voorkomen dat die populatie nog verder achteruitgaat.

De voorzitter: Minister Schau

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Bruyn, voor de beheersovereenkomsten werkt de VLM op twee sporen. Het eerste is dat de bedrijfsplanners heel actief contact opnemen met de landbouwers die in de gebieden liggen waar verwacht wordt dat de maatregelen het meeste effect hebben. Dat is waarop we vooral moeten inzetten, om snel resultaat te hebben.

De focus ligt op akker- en weidevogels, maar ook op andere Europees beschermde soorten. Voor de selectie van de gebieden heeft men vooral gekeken naar de

dichtheid en de reeds gesloten beheersovereenkomsten. Want als je er verschillende hebt, kan dat veel meer effect hebben.

Anderzijds – de tweede pijler – is het zo dat ook buiten die gebieden de landbouwers contact opnemen met de bedrijfsplanner, om zo een beheersovereenkomst af te sluiten. Het gaat dan bijvoorbeeld over perceelsranden die worden aangelegd. Met deze aanpak streven we dus echt naar een maximaal resultaat, omdat we dat ook belangrijk vinden. Deze aanpak zal uiteraard worden bekeken. We doen dat dit jaar. We zullen zien wat het resultaat is. Als dat positief is, zullen we dat uiteraard voortzetten. Het is de bedoeling dat we resultaat hebben op het terrein.

In die gebieden waar de grauwe gors en andere akkervogels te vinden zijn, komen ook andere projecten eventueel in aanmerking om te worden gesteund. Als daar concrete projecten zijn, die met verschillende actoren gegroeid zijn en die een goede garantie geven op resultaat op het terrein, zijn wij er altijd graag toe bereid om dat te bekijken.

Tegelijkertijd moeten we ook het draagvlak vergroten. Men heeft er niet altijd meteen zicht op waarom een aantal maatregelen worden genomen en welk effect dat kan hebben. Ook daarop moeten we goed inzetten. De samenwerking kan heel vruchtbare resultaten opleveren. Ik heb het dan over de samenwerking tussen de lokale actoren, maar ook de communicatie die daarrond gebeurt en het brede verhaal van akker, natuur en agrobiodiversiteit.

Dit is een nieuwe aanpak. We hopen dat we daarmee veel meer resultaat zullen hebben. U zult het vast met mij eens zijn dat we na de toepassing van dit jaar eens moeten bekijken of het zijn effect heeft gehad. Als dat te weinig effect heeft of als er weinig enthousiasme is om daarin in te stappen, moeten we daar eventueel conclusies aan durven koppelen en bekijken hoe we moeten bijsturen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik merk – en ik heb er enigszins begrip voor – dat u een beetje vaag blijft op de tweede vraag, die mijn hoop uitdrukte dat de gedeeltelijk gewijzigde aanpak ook voor de grauwe gors een wezenlijk verschil kan maken.

U geeft aan dat u op het einde van het jaar zult bekijken of dat inderdaad het geval geweest is. Maar u beseft dat wij nog bijzonder weinig tijd hebben.

Ik heb niet meteen een extra vraag. Ik wil alleen nog eens het belang benadrukken van die gebiedsprioritering. De middelen die beperkt zijn, moeten we prioritair blijven inzetten daar waarvan het wetenschappelijk onderzoek en wijzelf als norm hebben vooropgesteld dat we een bepaalde dekkingsgraad moeten hebben wat onze maatregelen betreft. In dat opzicht kijk ik, samen met de minister, vol spanning uit naar de resultaten op dit gebied.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de soortbescherming van de hamster via vrijwillige beheerovereenkomsten – 1397 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Het is hier al vaker over dieren in Limburg gegaan: van de wolf naar de hamster, van groot naar klein. Het is een soort die ons enerzijds

aangeeft dat de situatie van de natuur in Vlaanderen voor veel dieren- en plantensoorten nog altijd precair is, maar anderzijds ook dat we wel succesverhalen kunnen boeken, maar dat we dan op tijd en stond de nodige maatregelen moeten durven te nemen.

In een poging om de in Vlaanderen bijna uitgestorven wilde hamster te redden, voorzag u in 2015 in een soortbeschermingsprogramma (SBP) met maatregelen die de populatie opnieuw moeten doen groeien. Dat soortbeschermingsprogramma is er vooral op gericht om met vrijwillige beheerovereenkomsten met landbouwers geschikt leefgebied voor de hamster te ontwikkelen in het laatst gekende bolwerk rond het prachtige Widooie. In de tweede plaats gaat het om het uitzetten van gekweekte hamsters om de uitgedunde populatie te versterken, maar dat kan maar zinvol zijn als het eerste is gerealiseerd.

In het goedgekeurde SBP leren we dat zulke uitzetting gepland is voor het voorjaar 2018 – met andere woorden, dat zit er zowat aan te komen –, maar ook dat dit pas zinvol is en dus pas effectief kan worden uitgevoerd wanneer er voldoende geschikt leefgebied bij is gekomen. Hamsters uitzetten zonder dat er genoeg leefgebied is, biedt namelijk geen duurzame oplossing.

Volgens het soortbeschermingsprogramma moet er daarbij tegen 2020 een extra leefgebied van 125 hectare worden aangelegd en was bepaald dat tegen 2018 een tussentijds doel van 50 hectare zou worden bereikt.

De speciaal aangestelde gebiedscoördinator contacteert lokale landbouwers met het oog op het afsluiten van deze vrijwillige beheerovereenkomsten. U meldde vorig jaar naar aanleiding van een schriftelijke vraag van collega Christiaens dat het effect van het in werking treden van het SBP op de oppervlakte hamster-vriendelijk beheer vanaf 2018 duidelijk zou worden. Aangezien het om een relatief klein gebied gaat, ga ik ervan uit dat alle betrokken landbouwers ondertussen konden worden gepolst om in te schrijven op de beheerovereenkomsten en dat we ondertussen aan de hand van deze reacties een inschatting kunnen maken wat betreft het potentieel van die beheerovereenkomsten.

Niet onbelangrijk is de keuze die u voorlopig handhaaft om te kiezen voor een beleid op basis van vrijwilligheid. Men geeft incentives en hoopt op die manier zowel het tussentijds als einddoel te gebruiken. Maar we moeten er toch voor oppassen dat we niet in het verhaal terechtkomen dat Frankrijk heeft meegemaakt, waar men heel lang heeft ingezet op een vrijwilligheid, maar dan door Europa is gedwongen om maatregelen te nemen die in kostprijs vele malen de kostprijs overtreffen van als men die maatregelen eerder had genomen.

Tegen die context, zeker ook een Europese context, heb ik een aantal vragen.

Hoever staat het SBP Wilde Hamster in de realisatie van zijn doelen om het vooropgestelde extra areaal leefgebied onder de speciaal hiervoor opgestelde beheerovereenkomsten te brengen? Hoeveel hectare van de nieuwe beheerovereenkomsten voor hamster werden tot nog toe afgesloten? Zitten we daarmee nog op dat schema?

Indien niet, welke bijkomende initiatieven zult u nemen? Zal er in 2018 kunnen worden overgegaan tot het uitzetten van hamsters om de hamsterpopulatie te verstevigen?

Indien zou blijken dat we niet op schema zitten of dat het huidige instrumentarium ontoereikend blijkt, hoe zult u er dan met extra ingrepen voor zorgen dat we op korte termijn die instandhouding toch veiligstellen?

Ik rond af met een vraag waaraan ik net refereerde. Minister, hebt u een soort van terugvalpositie om niet te verzanden in de situatie waarmee Frankrijk zich momenteel geconfronteerd ziet?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Bruyn, ik dank u voor uw aandacht voor een klein dier dat onze aandacht absoluut verdient. Daarom ook hebben we het soortbeschermingsprogramma goedgekeurd.

U vraagt naar de laatste stand van zaken. Aan de ene kant is er goed nieuws, aan de andere kant geen goed nieuws. Het goede nieuws is dat op heden voor 11,8 hectare beheerovereenkomst Luzerne is afgesloten. We zitten daar op schema. Dat is dus goed nieuws, want we hadden eigenlijk vooropgesteld om in 2018 op 10 hectare te zitten. We zitten er dus iets boven, en dat is goed nieuws.

Minder goed nieuws – of eigenlijk slecht nieuws – is dat er nog geen beheerovereenkomsten hamstervriendelijke nateelt zijn afgesloten. Daar hadden we onszelf als doelstelling 40 hectare vooropgesteld in 2018. We moeten dus absoluut nog een forse tand bij steken.

Het Agentschap voor Natuur en Bos acht het inzetten op de vrijwillige beheerovereenkomsten nog steeds een belangrijk instrument om die doelstelling te halen. Voor de luzerne wordt verwacht dat de doelstelling uit het soortbeschermingsprogramma grauwe kiekendief, waar eveneens met vrijwillige beheersovereenkomsten wordt gewerkt, kan worden gehaald.

Dat toont aan dat het mogelijk is om op deze manier de gestelde doelstelling te halen. Voor de beheersovereenkomst hamstervriendelijke nateelt zullen in overleg met de betrokkenen alternatieven worden uitgewerkt.

Het doel van 50 hectare leefgebied is volgens het ANB de grenswaarde voor het uitzetten van de hamster. Er zullen dit jaar dus geen hamsters worden uitgezet als die doelstelling niet wordt gehaald. Via de gebiedsgerichte aanpak van beheersovereenkomsten legt ook de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de focus op akker- en weidevogels, maar ook op de Europees beschermde soorten, waaronder de hamster. Met die aanpak willen we ook voor deze soort een inhaalbeweging maken wat de oppervlakte leefgebied betreft die via beheersovereenkomsten hamstervriendelijke nateelt tot doel wordt gesteld. Daarnaast zullen in 2018 op korte termijn in overleg met gebiedscoördinatoren, de VLM en de lokale partners echt alternatieven worden uitgewerkt. Er wordt daarbij gedacht aan een meer bedrijfsgerichte aanpak, waarbij op bedrijfsniveau de integratie van hamstervriendelijke teelten en maatregelen wordt bekeken en vergoed. Daarnaast wordt er ook naar innovatieve maatregelen gekeken, zoals bijvoorbeeld een arenstripper, die toelaat het graan te oogsten, maar waarbij men de halmen laat staan, zodat die ook een mooie schuilplaats zijn voor de hamster. Voor de verdere duur van het soortenbeschermingsprogramma zal vanuit zowel het ANB als de VLM in de nodige budgetten worden voorzien. Succesvolle maatregelen kunnen dan ook in 2020 in PDPO IV (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling) worden geïntegreerd. Daarnaast is door een samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland het voortbestaan van een kweekprogramma gegarandeerd.

Voorlopig zetten we dus maximaal in op het zoeken naar die geschikte vormen van vrijwillige samenwerking. Voldoet dat niet, dan zullen we uiteraard ook dwingende maatregelen niet uitsluiten.

Hoe zit het in Nederland? Nederland heeft inderdaad hamsterreservaten, maar daar heeft men eigenlijk geen goede ervaring mee, omdat het de duurzame instandhouding van de hamster niet garandeert. De meest duurzame manier blijft het ervoor zorgen dat er mogelijkheden zijn in de natuurlijk biotoop van de hamster, dus dat de lokale landbouwer ervoor zorgt dat de hamster voldoende ruimte krijgt binnen het gebied van de actieve landbouw. Dat is eigenlijk de enige manier om een duurzame instandhouding van de hamster te realiseren en te garanderen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik begrijp uit uw antwoord dat het een beetje een verhaal van vallen en opstaan is. Er is heel wat goede wil aanwezig, en men probeert ook wel de nodige contacten te leggen met landbouwers om hen ervan te overtuigen mee te doen aan een programma dat hun landbouwactiviteiten niet hypothekeert en tegelijkertijd ook onze hamsterpopulatie kansen op verdere ontwikkeling biedt.

Zoals u echter zelf zei, kunnen we op dit ogenblik toch niet echt optimistisch zijn wat de resultaten betreft. Er waren een aantal tussentijdse doelstellingen bepaald voor 2018. Er blijkt dat we die niet of niet allemaal gaan halen. U zegt dan wel binnen het aanbod van vrijwillige engagementen te zullen zoeken naar alternatieven, allemaal goed en wel, maar ik blijf toch bijzonder bekommerd om het resultaat dat dat uiteindelijk zal hebben. In dat opzicht kan ik alleen nog maar eens verwijzen naar de juridische procedureslag die is gevoerd tussen Frankrijk en Europa, en die wat Frankrijk betreft in ieder geval in een terechtwijzing heeft geresulteerd. Frankrijk heeft letterlijk een hoge prijs betaald daarvoor. Ik wil dus nog eens aandringen op het inzetten van alle overredingskracht en het creatief zoeken naar alle mogelijke alternatieven om op basis van die vrijwilligheid die hamsterpopulatie veilig te stellen, maar ik heb niet het gevoel dat we op dit ogenblik wat dat betreft echt op het goede spoor zitten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Dit is een interessante opvolgvraag van collega De Bruyn. Ik had graag bijkomend geweten, als die informatie meteen beschikbaar is, wat intussen het kostenplaatje is geweest. Als ik me goed herinner, was er in ongeveer 800.000 euro gedurende vijf jaar voorzien. Daar werd trouwens in de media nogal smalend over gedaan, wat mij betreft onterecht: dat diertje verdient dat. Bestaat er een overzicht van wat er intussen al werd besteed, in de eerste plaats aan compensaties voor die beheersovereenkomsten met de landbouwers?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik wou me eigenlijk in grote mate in dezelfde richting begeven als collega Sanctorum. We hebben inderdaad het gevoel dat er wel degelijk in budgetten is voorzien, maar dat desondanks ondertussen nog altijd in de praktijk wel wordt geknaagd aan het leefgebied en de levensomstandigheden van de hamster. De middelen – en dan kom ik terug op de discussie van daarstraks met collega Ceyssens – worden dus niet noodzakelijk besteed op een manier die in verhouding staat tot het te bereiken doel. Met andere woorden, er begint toch wel een probleem te ontstaan.

Ik deel de bezorgdheid van collega De Bruyn wel een beetje. Dit zijn geen vrijblijvende engagementen. Het zijn wel degelijk verplichtingen. Ook al werkt men met vrijwillige overeenkomsten, dan nog is het bereiken van het resultaat voor het Vlaamse Gewest niet vrijblijvend. Er dreigen inderdaad wel juridische procedures, naar het voorbeeld van Frankrijk, met alle bijhorende kosten. Het zou zonde zijn om het geld waarin is voorzien voor natuurbehoud en biodiversiteit, te moeten besteden aan het voeren van juridische procedures.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal een overzicht opvragen van de budgetten die tot nu toe zijn besteed en wat daarmee is gebeurd. Ik zal dat aan het secretariaat overmaken.

Het is ook wel zo dat we bij de opmaak van het plan ook wel hebben bekeken wat er in het buitenland is gebeurd en wat daarvan de resultaten zijn. Ik heb

daarnet ook verwezen naar Nederland, bijvoorbeeld, met de reservaten. Men heeft daar niet zo'n goede ervaringen mee. We hebben dus ook geprobeerd daaruit te leren. De beste tactiek lijkt me inderdaad de manier waarop we nu werken, maar we hopen daar inderdaad ook meer resultaat mee te hebben. U hebt in ieder geval gelijk wat dat betreft: we hopen op meer resultaat daarvan. We zullen daar ook alle inspanningen voor doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over adviezen van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) met betrekking tot ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) – 1402 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, de SARO heeft op 28 februari 2018 omtrent het ENA, in het kader van de opmaak van de gewestelijke RUP's die uit dat ENA volgen, een advies uitgebracht. De SARO erkent dat de voorliggende gewestelijke RUP's het resultaat zijn van het gevoerde vooroverleg in het kader van de gewenste ontwikkeling en geïntegreerde visie voor de uitwerking van het ENA. Tevens zegt de SARO dat beide gewestelijke RUP's uitvoering geven aan enerzijds de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 om het planproces voor Genk-Zuidwest en Termien voort te zetten en de herbestemming van Kaatsbeek daaraan te koppelen, en anderzijds de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 om een gewestelijk RUP op te maken voor het gebiedsprogramma Zolder Lummen-Zuid. Toch maakt de raad diverse fundamentele bemerkingen bij de voorliggende ontwerpen van RUP's. Hij dringt met name aan op een verdere onderbouwing van de doelstellingen inzake de uitwerking van de ENA-projecten in afstemming met de ruimtelijke doelstellingen van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), dat een visie is van de Vlaamse Regering, maar natuurlijk nog niet het bestaande Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) vervangt. Dat zal op termijn zo zijn, maar dat is alleszins nu nog niet het geval.

Minister, hoe gaat u om met deze adviezen van de SARO, gelet op het feit dat de raad uitdrukkelijk verwijst naar een betere afstemming van de projecten met de principes van het witboek BRV? Hoe zult u die adviezen beoordelen?

De ENA-projecten zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hoe zult u werk maken van een snelle uitvoering van de projecten, gelet op het economisch belang ervan, zeker inzake de mobiliteitsaspecten? Men wil ter zake immers toch vooral focussen op watergebonden bedrijvigheid en dus op meer vervoer via het Albertkanaal.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de opmaak van de beleidskaders, meer bepaald het beleidskader logistiek netwerk, waarnaar ook wordt verwezen in de adviezen van de SARO? Kunt u meer duiding geven inzake de timing?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen vormt op dit moment geen juridische basis om beslissingen op te nemen. Het is zo dat ruimtelijke uitvoeringsplannen die nu worden opgemaakt, niet gebaseerd kunnen zijn op het BRV maar wel op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Er is wel een ontwerp van BRV waarover binnen de Vlaamse Regering wordt overlegd. Als dat er definitief is, zal dat natuurlijk wel een basis zijn.

Hoe hebben we dat omschreven in de codex zoals hier goedgekeurd? Daarin staat dat nieuwe beleidskaders zich zullen moeten uitspreken over hoe er wordt omgesprongen met lopende planningsprocessen.

In een tweede luik van uw vraag vroeg u hoe het zit met ENA. Is daar een draagvlak voor? Is daar een beslissing over genomen? Ik ga ervan uit dat de voltallige Vlaamse Regering daar achter staat, want ze heeft het ook goedgekeurd. De voltallige Vlaamse Regering heeft het economisch belang van ENA uitdrukkelijk erkend en ondersteund. Getuigen daarvan zijn de beslissingen over het ENA-programma in 2015. Maar er is ook voor gekozen om de Limburgse ENA-projecten op te nemen in het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK). In de taskforce van het SALK is heel uitdrukkelijk gevraagd om een versnelling in te zetten voor de uitvoering van het Limburgse ENA-programma. De verschillende processen zijn gebaseerd op de beslissing van de taskforce, waar alle actoren in zitten.

De GRUP's waarover nu een plenaire vergadering is georganiseerd en waarover een advies is gegeven, liggen in de lijn van de beslissingen die de Vlaamse Regering heeft genomen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik ben alleszins blij te horen dat het witboek op dit ogenblik niet als juridische basis kan gelden om een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan aan te toetsen. We lezen evenwel dat dit wel gebeurt door de adviezen. Ik heb de indruk dat dit ook al vaker in het verleden gebeurde. We moeten duidelijkheid scheppen over de juridische basis die geldt en waarop een afweging moet worden gemaakt of een ruimtelijk uitvoeringsplan kan doorgaan of niet.

U zegt terecht dat dit mee is opgenomen in het SALK. De meerderheid is er voorstander van dat die ENA-projecten gehonoreerd worden. Goede afspraken maken goede vrienden. Als er daaromtrent beslissingen zijn, dan is het belangrijk dat die verder worden uitgevoerd.

Ik had een derde vraag over de beleidskaders, en daar heb ik geen duidelijk antwoord op gehoord. Is daar ook al een zicht op? Zeker het beleidskader Logistiek Netwerk moet immers duidelijkheid geven over hoe men in de toekomst verdere ontwikkelingen in die zin mogelijk kan maken en beoordelen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Ik zou een heel debat kunnen voeren over wat mevrouw Peeters net heeft gezegd, namelijk dat blijkbaar alleen de beslissing van een regering telt en niet een procedure die lopende is. Er is een procedure lopende en die moet haar gevolg krijgen. Daaruit zal wel blijken welke beslissing er wordt genomen. Ik concludeer uit uw betoog dat de beslissing van de regering de enige juiste is en dat al de rest ballast is. Ik zou toch willen vragen om de procedure die nu lopende is, alle kansen te geven en de uitspraken die daaruit moeten komen, af te wachten.

Een zaak die uit zo'n procedure is gekomen en die wettelijk ook nog correct is maar daarom misschien niet aanvaardbaar is, is het feit dat er op dit moment een debat wordt gevoerd in de plenaire, bij de lokale besturen, bij tal van instanties maar natuurlijk ook bij de eigenaars van de gronden. We hebben in de pers kunnen lezen dat sommige eigenaars, dat meer bepaald een iemand het zich klaagt niet op de hoogte te zijn van de procedures die er op dit moment lopende zijn. De wet staat inderdaad aan uw kant. Er is een procedure lopende en die moet worden afgewacht. Bij een openbaar onderzoek is het dan aan de eigenaars van die gronden om te reageren. Dat geeft mij wel een wrang gevoel. Ik heb daar moeite mee. Als de overheid een initiatief neemt om een planningsproces op

te zetten, dan vind ik het niet meer dan logisch dat we daar op een of andere manier de eigenaars bij betrekken.

Wil dat zeggen dat een procedure daardoor niet kan worden gevoerd? Neen. Stel dat u 's morgens de krant opendoet en u leest over een project dat over uw grond gaat terwijl u van niks weet. Dat doet de politiek geen goed, dat doet het project geen goed en dat doet vooral het proces geen goed. Dat heeft mij aan het denken gezet.

De wet staat aan uw kant, minister. U doet niks fout. In de procedure moet de eigenaar niet worden gecontacteerd, maar het gevoel zegt toch dat het niet helemaal juist zit. Wat denkt u daarvan? Moeten we toch niet proberen om daar in een aanpassing te voorzien om als er processen van een overheid komen, eigenaars van gronden op de een of andere manier sneller te betrekken, al is het maar om een draagvlak te creëren en geen tegenstanders, zoals dat vandaag wel het geval is? U kunt dan natuurlijk zwaaien met een onteigeningsplan en iemand onteigenen als die moeilijk doet. Ik heb het daar misschien nog moeilijker mee. We moeten durven openstaan voor verandering. Wat denkt u daarvan?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik ben blij dat u stelt dat er zekerheid is over lopende planningsprocessen en dat het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen daar op dit moment niet mee kan interfereren. Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen verzet bakens. We hebben daar heel ambitieuze doelstellingen in geformuleerd en dat is goed. We komen van de gewestplannen naar het ruimtelijk structuurplan naar vandaag het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dat toont aan dat onze ruimtelijke ordening een evolutief gegeven is. Als we morgen over nieuwe dingen en nieuwe visies nadenken maar als dit meebrengt dat alle lopende planningsprocessen on hold worden gezet en alles wat nog niet is voltooid, terug naar af gaat, dan bewijzen we de visievorming absoluut geen dienst. Op termijn zal er dan geen draagvlak meer zijn om nieuwe visies uit te werken wegens de lopende planningsprocessen. We moeten daarin correct zijn en de lopende planningsprocessen hun gang laten gaan.

Mijnheer Beenders, we kunnen het verleden niet ontkennen. Alleen de heer Dannen rond deze tafel zit met de handen vrij. Verder hebben alle politieke partijen zich in het verleden achter dit plan geschaard omwille van de economische ontwikkeling van Limburg maar ook omwille van de duurzaamheid. We vinden dat vervoer over water ook een belangrijke vorm is om het mobiliteitsprobleem mee op te lossen. Het is meer duurzaam dan verkeer over de weg. Ik heb vroeger ooit een politicus een berekening horen maken over hoeveel vrachtwagens dat van de weg haalt. Dat moet dan niet alleen lippendienst blijven, maar we moeten het ook in daden omzetten en ons daarachter durven zetten. Ik houd dus een pleidooi om het planningsproces te laten lopen.

Ik frons alleen de wenkbrauwen, mijnheer Beenders, als u enerzijds zegt dat lopende planningsprocessen moeten worden gerespecteerd maar anderzijds vraagt waarom er niet met de eigenaars wordt gesproken. Die eigenaar is gekend, net zoals elke burger in dat planningsproces gekend is. Als we morgen met de eigenaar moeten spreken, dan moet de minister haar voornemen bekendmaken aan die eigenaar. Daarmee zou de minister eigenlijk vooruitlopen op het planningsproces. Het kot zou te klein zijn. Dat staat ook haaks op de eerdere uitspraak die u hebt gedaan dat het planningsproces zijn weg moet kennen. Trouwens, als we elke eigenaar gaan bevragen – los van het eigendomsrecht wat uiteraard heilig is – over wat de bestemming van zijn grond moet zijn, dan zal Vlaanderen een lappendeken worden waar het echt niet mooi meer is om naar te kijken.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Iedereen is het erover eens dat het zoeken naar een evenwicht tussen economie en ecologie niet in elk dossier even gemakkelijk is. Het is ook goed dat we daarover van gedachten blijven wisselen. Als dat soms wat hard tegen onzacht is, dan moeten we dat er maar bij nemen.

In dit particuliere dossier hebben we altijd benadrukt dat het uitermate belangrijk is dat er sluitende compenserende en milderende maatregelen worden opgelegd en dat er concrete voorstellen worden opgenomen voor de effectieve realisatie van bos en natuur. Er moet immers maar liefst 64 hectare aan boscompensatie gebeuren. Dat is nogal wat.

Als we dan kijken naar het SARO-advies en bij de stad Hasselt horen dat ze dit verankerd wil zien in het RUP, dan hebben wij daar alle begrip voor. In het verslag van de plenaire daarentegen lees ik dan weer dat het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) geen vragende partij is voor bijvoorbeeld een onteigeningsplan om in deze compensaties te voorzien. Dat leidt toch wel tot een vraag naar de robuustheid en de rechtszekerheid van dit RUP. In het advies van SARO lees ik dat er in het plan-MER geen milderende compenserende maatregelen zijn uitgewerkt omdat in het MER wordt gesteld dat de ontwikkeling van Groene Delle als industriegebied niet wenselijk of zelfs onmogelijk is, gezien de aanwezigheid van 31,7 hectare waardevolle ecotopen. Hoe kan dit RUP dan rechtsgeldig zijn?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik weet waarom de meerderheid er niet goed uit komt. De SARO legt met dit advies de vinger op de wonde. Er zitten heel wat hiaten in het planningsproces. Het is ook zo dat het echt wel de wereld op zijn kop lijkt. Het lijkt erop dat we per se dit soort plannen, dit soort GRUP's erdoor willen duwen om dan na te denken wat onze visie echt is. Dat is de wereld op zijn kop. SARO legt de vinger ook op die wonde.

Het witboek BRV heeft inderdaad nog geen kracht van wet, maar het geeft de visie weer van hoe we de ruimtelijke ordening in Vlaanderen willen zien in de toekomst. Het advies zegt dat wat nu aan het gebeuren is, daar haaks op staat. Ik vind dit inderdaad tenenkrullend. Formeel is het misschien wel in orde, maar op vlak van visievorming, goed beleid en een goede ruimtelijke ordening gebeuren er heel vreemde dingen. De vraag is wie vragende partij is voor dit soort ontwikkelingen. Minister, ik weet wat u gaat zeggen, namelijk dat iedereen erom vraagt. In Limburg is er bijna 1000 hectare industriegrond dat vrij ligt, weliswaar niet allemaal aan het water – dat klopt – maar ook voor een groot stuk aan water. De vraag is dan of we echt waardevolle natuur moeten innemen die inderdaad moeilijk compenseerbaar is. In de plannen die voorliggen, is de compensatie blijikbaar niet altijd opgenomen.

Het witboek zegt ook dat er een logistiek kader moet worden gemaakt, een beleidskader van hoe moet worden omgegaan met lopende planprocessen inzake logistiek. De SARO zegt dat ook dat plan ontbreekt. We zijn dus echt de wagen voor het paard aan het spannen. We proberen dingen door te duwen in plaats van eerst een visie te ontwikkelen en op basis daarvan het plan door te voeren.

Vanaf 2004 is men al bezig met dergelijke projecten. Waarom moet dit nu per se worden versneld? Ik begrijp het niet, tenzij er misschien andere belangen meespelen. Er zijn watergebonden terreinen beschikbaar. Op dit specifieke terrein is er geen kandidaat beschikbaar die hier per se iets wil doen. Minister, ik wil u oproepen om het proces te vertragen. Niemand verplicht u om hiermee door te gaan. Laat ons hiermee doorgaan als er echt nood aan is. Misschien zal ik dan aan uw kant staan, maar op dit moment is dit zeker niet het geval omdat we echt de omgekeerde weg aan het bewandelen zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, de beleidskaders zijn klaar, maar zitten momenteel in politieke bespreking. Ik kan daar ook niet op vooruitlopen.

Wat de procedure zelf betreft en de bezwaren en adviezen die zijn geformuleerd, zult u het met mij eens zijn dat ik daarop ook niet vooruitloop. Ik moet de juiste procedure respecteren.

Mijnheer Danen, ik kan even niet volgen. Uw partij en uzelf zijn steeds grote voorstander van het ontwikkelen van een visie, overleg met alle actoren en zorgen dat iedereen op dezelfde lijn zit. Als er nu een dossier is waarbij alle actoren betrokken zijn, waarbij er gigantisch veel overleg is gebeurd, waarbij een heel duidelijke visie is ontwikkeld voor heel Limburg, dan is het toch wel het SALK. U komt mij nu zeggen dat er in het SALK geen visie is en geen overleg is gepleegd. Ik ken geen enkel ander plan in Vlaanderen waarin er zoveel overleg is gepleegd met alle actoren. *(Opmerkingen van Johan Danen)*

U zegt dat wel, want het maakt deel uit van het SALK. U zegt dat hier geen visie achter zit en dat er niet is overlegd met de actoren. Dit is een onderdeel van het SALK. Dit is niet het plan-Schauvliege, maar de uitvoering van het ENA en het SALK. Dit wordt uitdrukkelijk op vraag van de actoren in Limburg gerealiseerd.

Het proces loopt. Dat is ook bevestigd in de Vlaamse Regering en in de taskforce in december waar alle actoren bij waren met de uitdrukkelijke vraag om er werk van te maken.

Ik kom dan bij de opmerking van collega Beenders. Ik moet zeggen dat ik, toen ik in het parlement zat en geen minister was, zelf ook op een bepaald moment de bedenking heb gemaakt dat er een aantal planningsprocessen liepen waarvan mensen zeiden dat men persoonlijk niet op de hoogte was gebracht dat zijn grond in dat planningsproces lag. Als parlamentslid ben ik beginnen uit te spitten welk initiatief we konden nemen om ervoor te zorgen dat we mensen die met hun grond in zo'n planningsproces liggen, erbij kunnen betrekken en hen actief kunnen verwittigen dat er zo'n procedure loopt. Ik ben er eigenlijk op vastgelopen. Waarom? Ik kan de idee wel ergens volgen dat men zegt dat men de mensen individueel gaat aanschrijven om hen te wijzen op het planningsproces. Ik kan daarin komen. Nu doen we dat globaal en moet men het zelf voor een stuk uitzoeken. Ik ben erop vastgelopen omdat het eigenlijk iets is waar men juridisch nooit helemaal uit kan geraken omdat men een veelheid aan eigenaars heeft. Er zijn dan vaak ook heel veel rechtvolgers die overal zitten. Het is bijna onmogelijk om ervoor te zorgen dat men zeker is dat men iedereen heeft bereikt, dat men iedereen op een correcte manier heeft aangeschreven, dat het het meest recente adres is, dat het op de juiste manier gebeurd is. Ik ben tot de vaststelling gekomen – en ik had een beetje hetzelfde idee dat we er iets aan moesten doen – dat, als we dat op die manier gaan doen en iedereen individueel gaan aanschrijven, we eigenlijk nog veel meer kans hebben op juridische procedures, dat we gaan vastlopen in een juridisch moeras van mensen die zeggen dat ze niet op een correcte manier zijn aangeschreven of dat we een iemand van de vele erfgenamen zijn vergeten waardoor het hele plan nietig is. Ik ben dus tot de vaststelling gekomen dat het eigenlijk niet werkbaar is, ook al voel ik daar zelf – als men spreekt vanuit het emotionele gevoel – ook iets voor. Ik ben er als parlamentslid helemaal niet uit geraakt hoe we dat dan zouden kunnen doen zonder juridisch nog eens een extra barrière op te werpen en bijna zeker juridisch vast te lopen in een proceduremoeras. Ik zie het op dit moment niet, maar misschien hebt u de oplossing en kunt u zeggen hoe we het dan wel moeten doen, zonder de procedures nog moeilijker te maken en nog meer juridische valkuilen op te werpen.

Het is inderdaad zo dat het eigendomsrecht van iedereen wordt gerespecteerd, dat er een ruime consultatie aan voorafgaat en dat er natuurlijk ook een openbaar onderzoek zal gebeuren als het proces verder loopt.

Ten slotte, dit is het zoveelste plan waar eigenlijk een consensus rond ontstaat. Op een bepaald moment wordt het dan uitgewerkt op basis van die consensus, maar dan wordt plots iedereen wakker en vindt iedereen het een schande wat er gebeurt. Ik kan dat alleen maar vaststellen. Ik vind dat bijzonder jammer want dan kan men zich afvragen wat de waarde is van een taskforce, van SALK, van een aantal plannen en visies die worden opgemaakt. Ik heb daar grote bedenkingen bij. Ik kan alleen maar vaststellen dat men eigenlijk ook de moed niet heeft om die visie verder te onderschrijven op het moment dat er tegenwind komt of er opmerkingen worden gemaakt. Ik vind dat heel jammer.

Uiteraard zullen wij op alle bezwaren uit de lopende procedure een goed antwoord moeten formuleren en zullen wij die ook goed incalculeren – dat doen we trouwens altijd als Vlaamse Regering. Het is ook iets wat uiteraard de voltallige Vlaamse Regering zal moeten passeren en waarover dan ook uitspraken zullen moeten worden gedaan. Maar inderdaad, hierover zal het laatste woord nog niet zijn gezegd.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u dat u aankondigt dat de ontwerpbeleidskaders klaar zijn en nu op de tafel liggen. We kijken er alleszins naar uit. Ik ben ook blij te vernemen dat collega Beenders vandaag ook een pleitbezorger is voor de bescherming van de eigendomsrechten. Ik denk dat de minister een terechte opmerking heeft gemaakt en dat iedereen straks bij het openbaar onderzoek nog zijn zeg kan doen.

Minister, ik treed u ook bij wanneer u verrast reageert op de opmerkingen van collega Danen. Hij zegt dat men al van 2004 bezig is met het ENA, maar houdt nu een pleidooi om het proces te vertragen terwijl er in Limburg toch wel zeker een groot draagvlak is voor het ENA, voor de economische ontwikkeling rond het Albertkanaal die zeker ook ons klimaat ten goede kan komen. Er zullen minder auto's, minder vrachtwagens op de weg zijn, maar meer transport via het Albertkanaal.

Er is altijd een gedragen beslissing rond geweest, zowel in 2004 als in de besluiten van de Vlaamse Regering die nadien zijn gevolgd. Als men nu uitvoering geeft aan die gedragen beslissingen, die ook volgen uit de beslissing van de Vlaamse Regering van 2015, dan is het nu zeker niet aan de orde is om op te roepen om het proces te vertragen. Stoppen wil ik ook zeker niet, collega Danen. Mijn bekommernis was dat ik wat verrast was door het advies van de SARO, zeker omdat de SARO zich vooral sterk maakte dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen in strijd zouden zijn met het witboek, het witboek dat niet meer is dan een visie en dat straks moet resulteren in een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat wel een juridische basis zal hebben.

Opnieuw, collega Danen, ik zie dat u het niet met mij eens bent, maar ik ben alleszins wel een pleitbezorger van rechtszekerheid. Wat dat betreft, denk ik dat we juridische draagkracht aan documenten moeten geven, zoals die voorliggen, en niet meer of niet minder.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van het flankerend beleid voor rode en oranje bedrijven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen Programmatische Aanpak Stikstof (IHD/PAS) – 1404 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik heb deze vraag om uitleg ingediend naar aanleiding van een antwoord dat ik kreeg op een aantal schriftelijke vragen. We kennen allemaal nog het verhaal rond de instandhoudingsdoelstellingen en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), een beslissing die de vorige Vlaamse Regering heeft genomen ter bescherming van de Natura 2000-gebieden.

In het najaar van 2014 ontstond commotie naar aanleiding van de brieven die werden verstuurd naar de landbouwbedrijven. In die brief stond een code groen, oranje, blauw of rood. Op dat ogenblik waren er een 1200-tal oranje bedrijven en 135 rode. Daarnaast kreeg een 400-tal bedrijven de code blauw omdat men onvoldoende informatie had.

Na een aanpassing van de zoekzones rond de instandhoudingsgebieden reduceerde het aantal rode bedrijven van 135 naar 52 en de oranje van 1429 naar 540. Onder hen trouwens ook één biobedrijf met code rood en vijf biobedrijven met code oranje.

Vervolgens kwam er op 30 januari 2015 een herstructureringsprogramma voor rode bedrijven. Vanaf 1 juli 2017 werd dit herstructureringsprogramma uitgebreid naar bedrijven met code oranje, met toevoeging van een verplicht bedrijfsadvies.

Ik heb hierover een aantal schriftelijke vragen gesteld. Uit een recente vraag blijkt dat er op dit ogenblik negen aanvragen zijn ingediend door rode landbouwbedrijven voor een flankerende maatregel. Zij kregen een voorstel van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), een voorstel dat finaal door vier bedrijven werd aanvaard. Ik heb ook een vraag gesteld over de vergoedingen die werden uitgekeerd, en het bleek dat er een vergoeding werd uitgekeerd aan een rood bedrijf in West-Vlaanderen voor een bedrag van 174.006 euro. Van de oranje bedrijven kreeg nog niemand een vergoeding voor eventuele bedrijfsreconversie of andere maatregelen.

Verder blijkt ook dat men op dit ogenblik bezig is met het opmaken van die 38 managementplannen. Het was de afspraak dat deze midden 2018 allemaal afgerond zouden moeten zijn.

Minister, hoe kan worden verklaard dat het flankerend beleid voor rode bedrijven nog maar heeft geresulteerd in vier aanvaarde voorstellen en één concrete uitbetaling?

Welke zijn de redenen waarom vijf van de negen rode bedrijven die een voorstel van de VLM ontvingen, zich hiermee nog niet akkoord hebben verklaard?

Is het flankerend beleid voor bedrijven met code oranje al op gang gekomen? Hebben er al oranje bedrijven aanvragen ingediend?

Met hoeveel reconversies van rode, respectievelijk oranje bedrijven, zult u dit en volgend jaar rekening houden?

Wat is de actuele stand van zaken van de managementplannen?

Zijn er al managementplannen onderworpen aan een openbaar onderzoek?

Acht u de vooropgestelde timing haalbaar om tegen midden dit jaar alle managementplannen af te ronden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, er zijn inderdaad vier voorstellen die door de landbouwers zijn aanvaard en waarvoor middelen zijn toegewezen en gereserveerd. Uw vraag is hoe dat komt. Het zijn natuurlijk de landbouwers zelf die een aanvraag indienen voor flankerende maatregelen. Blijkbaar doen niet alle landbouwers dat, ook niet diegenen met code rood. Men kan natuurlijk gewoon het bedrijf verderzetten met de vergunning die men nu heeft en eigenlijk de einddatum van die vergunning afwachten. Eveneens zullen een aantal landbouwbedrijven in de toekomst misschien mogelijk ook veranderen en niet langer code rood of oranje hebben bij het verder inkrimpen van de zoekzones. Dit kunnen redenen zijn waarom men niet instapt.

De landbouwbedrijven die een aanbod van de landbouwcommissie hebben ontvangen, hebben zes maanden de tijd om daarop in te gaan. Drie landbouwbedrijven kregen op hun vraag een verlenging van deze termijn.

Er zijn nog geen aanvragen ingediend van oranje bedrijven. Het flankerend beleid startte op 1 juli 2017, samen met het nieuwe significantiekader voor vergunningverleningen. Vooraleer deze bedrijven bij de Vlaamse Landmaatschappij een aanvraag kunnen indienen, moet het landbouwbedrijf voor zijn beoogde plannen of uitbreidingsplannen ook over een ongunstig geadviseerde passende beoordeling beschikken. Dat is ook een reden om, wanneer men wil instappen, hen al dan niet te aanvaarden.

We kunnen moeilijk voorspellen hoeveel aanvragen er zouden zijn. De VLM verwacht volgend jaar nog vijf aanvragen van rode bedrijven en eventueel tussen tien of vijftien aanvragen van oranje bedrijven, maar het is dus koffiedik kijken. Het is een voorspelling die ze hebben gemaakt.

U verwijst naar uw schriftelijke vraag. Op dit moment – en dit is natuurlijk nieuw na uw schriftelijke vraag – is het zo dat de ontwerp teksten van de managementplannen zijn afgewerkt en dat de terreinverificatie van de zoekzones is afgerond voor 9 van de 36 geplande managementplannen. Op dit moment loopt de procedure van de MER-screening.

De MER-screeningsprocedure vormt de eerste stap in de goedkeuringsprocedure. Uit de afgelopen adviesronde blijkt dat het niet voor alle managementplannen mogelijk zal zijn om deze stap tijdig af te ronden en de vooropgestelde timing te halen. Momenteel onderzoeken mijn diensten wat de verschillende mogelijkheden zijn. Het feit dat de MER-screening moet gebeuren, is een nieuw element dat vertragend werkt in de hele procedure.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is inderdaad moeilijk te voorspellen waarom bedrijven nog geen contact hebben genomen of nog geen aanvraag hebben ingediend. Ik weet dat een aantal bedrijven die bezoek hebben gekregen van de VLM – en ik moet eerlijkheidshalve zeggen dat ik er zelf niet bij was – om na te gaan wat de toekomst moet betekenen, zeggen dat ze nadien gedurende lange tijd niets horen. In 2014 was het alle hens aan dek en paniek op alle fronten. Nu merken we dat het toch allemaal vrij traag vooruitgaat. Er zullen sowieso een aantal mensen wachten en kijken naar de nieuwe kansen die zich voordoen, en dat kan een inkrimping van de zoekzone zijn of nieuwe mogelijkheden inzake de exploitatie van het landbouwbedrijf.

Maar er zijn toch ook een aantal landbouwbedrijven die nog steeds wachten op een reactie van de VLM om te kijken welke instrumenten zij kunnen gebruiken

om naar een toekomstige regeling te kunnen gaan. Het lijkt mij dus goed om er bij de VLM op aan te dringen om te bekijken of men daar toch niet accurater kan optreden, zeker voor de bedrijven die dat wensen.

Ik begrijp dat de timing van de managementplannen niet zal worden gehaald, zeker niet voor allemaal. Maar het lijkt mij goed dat men daar verder aan werkt, zodat er voor iedereen duidelijkheid kan komen. U zult wellicht nog niet kunnen zeggen wanneer die managementplannen definitief kunnen worden afgerond. Op het thuisfront, lokale besturen, blijven we op onze honger zitten: wat komt er nu finaal van? Wanneer mogen we daarover meer nieuws verwachten? Daarom heb ik deze vraag gesteld.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, mevrouw Peeters schetst de voorgeschiedenis van de fameuze brieven. We hebben altijd gezegd dat we het jammer vonden dat die brieven, de rode en de oranje, in zo'n grote getale werden verstuurd. Op dat moment vonden we dat absoluut niet nodig en voorbarig, wetende – en dat is ook uitgekomen – dat verfijning ertoe zou leiden dat de aantallen van de rode en oranje veel kleiner zouden zijn. En zo is het ook geschied. Eigenlijk zijn heel veel mensen in paniek gejaagd, terwijl dat absoluut niet nodig was.

En wat mevrouw Peeters nu schetst, dat er tot nu toe eigenlijk maar weinig aanvragen zijn voor dat flankerend beleid, dat bewijst dat misschien ook wel. We weten dat een aantal zaken nog in beweging zijn. We weten ook dat het uiteindelijk de landbouwers zelf zijn die moeten beslissen wat zij doen. Ze hebben daar ook nog wat tijd voor. Het hangt ervan af wat zij van plan zijn met hun bedrijf. We hebben er altijd voor gepleit om die IHD inderdaad te halen, maar om daarbij de mensen die betrokken zijn, de landbouwers, absoluut niet nodeloos in paniek te brengen.

Nogmaals, het feit dat het momenteel al bij al nog meevalt met het aantal aanvragen bewijst andermaal dat die paniek inderdaad niet nodig was.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Vandaele, ik heb al meerdere keren tegen u gezegd en ik blijf zeggen dat ik het een eigenaardige redenering vind dat die mensen die brieven niet mochten ontvangen. Dat is een voorbeeld van correct informeren van mensen.

Wilfried Vandaele (N-VA): Absoluut niet correct, collega. Dat was het juist.

Lode Ceyssens (CD&V): We hadden het natuurlijk in alle stilte kunnen laten voorbijgaan, zodat iedereen in slaap was gewiegd en de zaak was gebleven zoals ze was.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit zelf ook graag aan bij deze vraagstelling.

Mijnheer Vandaele, het lag op het puntje van mijn tong om te zeggen: zet die plaat eens af. Het is een steeds weerkerend verhaal, mijnheer Vandaele, waarbij de intentie van de overheid heel duidelijk is geweest....

Wilfried Vandaele (N-VA): Uw plaat anders ook, hoor, voorzitter.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik zal het dan ook herhalen. Blijkbaar is herhaling nodig om duidelijk te maken dat de overheid in dezen gewoon transparant gecommuniceerd heeft over wat ze op dat moment beslist heeft. Het is niet meer dan correct dat een overheid haar burgers inlicht over haar besluitvorming. Op het moment dat een overheid dat niet durft of niet wil doen, moeten er vragen worden gesteld bij de keuze of de besluitvorming die de overheid zelf heeft gemaakt.

Het is in dezen dus goed dat iedereen goed op de hoogte is van wat de besluitvorming is, maar dat had inderdaad wel een zware consequenties. Het had heel wat gevolgen voor bedrijven. Er moet een weg worden afgelegd met die bedrijven.

Minister, in dezen zijn er mogelijkheden voor een flankerend beleid. Het is inderdaad aan de landbouwer om de aanvraag in te dienen om gebruik te maken van een of andere flankerende maatregel. We merken dat een aantal bedrijven geen aanvraag indienen. Dat kan om verschillende redenen zijn, want de vergunningen lopen inderdaad nog een tijdje verder. Het kan dus zijn dat ze vandaag nog niet die stap zetten, maar in de toekomst misschien wel. Het gaat niet over zo veel bedrijven. Ik stel me de vraag of de VLM op een of andere manier in contact is met al die bedrijfsleiders. Is er met andere woorden een omkadering? Heeft men vanuit de VLM enig zicht op die bedrijven, zodat men die bedrijven op een goede manier kan begeleiden of adviseren op het moment dat zij een of andere keuze maken?

In die zin ben ik wel benieuwd. Enerzijds is het zeer duidelijk: de aanvragen moeten inderdaad een snelle opvolging hebben. Maar wij geven die andere bedrijven een omkadering en wij hebben contact met die bedrijven. Ik stel me dus de vraag: kan daaraan aandacht worden besteed?

Mijn tweede vraag gaat iets breder dan de vraagstelling over de flankerende maatregelen. Door bedrijven de mogelijkheid te bieden om ook emissiearme technieken toe te passen, krijgen ze de ruimte om misschien tot een oplossing te komen. Ik wil dus uw steun vragen om sterk in te zetten op dat onderzoek naar die emissiearme technieken. Ik weet dat er vandaag in het buitenland een aantal technieken worden toegepast die op Vlaams niveau nog niet volledig geïmplementeerd zijn. Ik wil u vragen om daar heel secuur de opvolging te blijven doen, zodat we die emissiearme technieken ook in Vlaanderen maximaal kunnen benutten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, er werden een paar suggesties en bezorgdheden geformuleerd over het proces en de opvolging door de VLM. Ik neem die mee en zal ze ook uitdrukkelijk, namens collega's die opmerkingen hebben gemaakt, overmaken aan de VLM.

Zo heb ik genoteerd dat, als men een bezoek heeft gehad, daar ook voldoende opvolging aan moet worden gegeven. Verder noteerde ik ook het meer proactief benaderen van bedrijven. Ik neem die punten zeker mee.

Wat de timing van de managementplannen betreft, mevrouw Peeters, hoop ik dat dat zo snel mogelijk kan, omdat dat iedereen op het terrein veel meer duidelijkheid zal geven. Aan de andere kant moeten we ook beseffen dat die openbare onderzoeken heel wat commotie met zich kunnen meebrengen en dat die dus opnieuw heel wat vragen zullen oproepen op het terrein.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik heb geen vragen.

Mijnheer Vandaele, de brieven hebben destijds veel commotie veroorzaakt. Het was alleszins positief dat nadien die beschermingszones werden ingeperkt en dat er daardoor minder bedrijven getroffen zijn door de maatregelen. Dat wilde ik graag meegeven.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dat was pure paniekzaaijerij. En dat was niet nodig, collega. Dat blijkt nu zeer duidelijk. *(Opmerkingen van Tinne Rombouts)*

Dat was een beslissing van de minister. Wat u daarnet zei, was toen nog niet beslist. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil er alleszins verder op blijven hameren dat het een goede zaak is dat die beschermingszones nadien werden ingeperkt. Zo werden minder landbouwers het slachtoffer van alle maatregelen die werden genomen – door de Vlaamse Regering, mijnheer Vandaele, dat moet ik misschien toch even benadrukken.

Het is alleszins goed dat de VLM een verdere opvolging zal doen van de getroffen bedrijven.

Anderzijds wil ik opnieuw vragen, en ook de natuursector vraagt ernaar, dat de managementplannen verder worden uitgewerkt. Want de instandhoudingsdoelstellingen zelf moeten uiteraard nog altijd worden gerealiseerd.

Ik dank u voor uw antwoord en heb verder geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de dringende herziening of afschaffing van de principiële akkoorden (priaks) om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden – 1418 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Collega's, uit recent cijfermateriaal, meer bepaald van vorige week, van de nieuwssite Apache blijkt dat er nog steeds wordt gebruikgemaakt van een uitzonderingsmaatregel, het principiële akkoord, om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden.

Deze problematiek kwam op 7 november 2017 in deze commissie aan bod, naar aanleiding van een doctoraatsonderzoek van Christine Clits van de Universiteit Antwerpen, waaruit bleek dat het instrument zijn doel volledig voorbij schiet. Zo blijken vele kavels die via priak goedgekeurd worden in overstromingsgebied te liggen, zijn zowel priak-bouwkavels als -niewbouwwoningen gemiddeld een pak duurder dan bouwkavels en nieuwbouwwoningen in de betreffende gemeente en ontstaat er rechtsonzekerheid omdat een priak meestal niet gevolgd wordt door een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP), wat wettelijk wel vastgelegd is. Het deed Christine Clits besluiten dat het instrument beter afgeschaft wordt.

Ook professor Vloebergh, die in het artikel op Apache geciteerd wordt, vindt afschaffen een goede zaak. "Als de minister het BRV ernstig neemt", zegt hij, "dan kan ze niet anders dan dit soort van aberraties stoppen. Hoe langer men wacht, hoe meer gebieden aangesneden worden."

Op 7 november 2017 was er in deze commissie over grenzen van oppositie en meerderheid heen een roerende eensgezindheid over de nefaste werking van het instrument priak. Sommigen vroegen zich af waarom de afschaffing van priak niet in de Codextrein was opgenomen. Minister, u hebt in deze commissie toegegeven dat het instrument aan herziening toe is. U hebt letterlijk gezegd: "Het is mijn ambitie om een voorstel te lanceren en ik hoop dat in de loop van de komende weken en maanden tot een goed einde te brengen."

Minister, professor Vloebergh zegt: "Hoe langer men wacht, hoe meer gebieden aangesneden worden." Deelt u de urgentie van de professor?

Op 7 november 2017 zei u in deze commissie dat het uw ambitie is om in de loop van de komende weken of maanden een voorstel te lanceren. Intussen zijn er

achttien weken of meer dan vier maanden verstreken. Wat is de stand van zaken van uw voorstel?

Mijn laatste vraag werd u misschien nooit echt gesteld: waarom werd het afschaffen van priak niet opgenomen in de Codextrein?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, ik kan enkel herhalen wat ik hier al heb gezegd, namelijk dat ik vind dat het instrument van de principiële akkoorden aan herziening toe is. Ik heb hier ook al een paar keer gezegd dat de manier waarop we de woonreservegebieden aanpakken inhoudelijk gerelateerd is aan de besluitvorming van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het ontwerp daarvan ligt op de tafel. Het bestaat uit twee delen: de strategische visie en de beleidskaders.

Uiteraard hebben wij ondertussen niet stilgezeten. We hebben de gemeenten bevestigd over hun lokale inzichten. We hebben het daarover al vaak gehad in dit parlement.

Ik hoop inderdaad dat we in het kader van het BRV binnen de Vlaamse Regering een beslissing kunnen nemen over hoe we dat verder aanpakken.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik ben ontzettend ontgoocheld door uw antwoord. U hebt in de commissie van 7 november stellig de indruk gegeven dat u het instrument priak een aparte behandeling zou geven. Dat heb ik alvast zo geïnterpreteerd. U zei dat u binnen de paar weken tot maanden met een voorstel zou komen. Dat heb ik dus niet geïnterpreteerd als: 'Dat wordt onder het BRV geschoven. Het wordt in het kader gezien van die bevraging rond de woonuitbreidingsgebieden.' Ik had gedacht dat u het inderdaad – en dat is de roerende eensgezindheid waarnaar ik daarnet verwees – zou hebben over een aparte behandeling van priak. Laat ons dat instrument, dat overbodige instrument, zo snel mogelijk afschaffen. Want zolang het bestaat, wordt ervan gebruikgemaakt.

Minister, ik vind dat u gewoon terugkomt op uw uitspraken van 7 november en dat u bijgevolg zeker en alvast niet de urgentie van de zaak inziet.

Ik wijs erop dat zelfs uw voorganger in 2012 al zei: 'Wat zullen we doen met die woonuitbreiding?' In 2015 had u dan de conceptnota. En een paar weken geleden zei u dat die achterdeur moest worden gesloten. Ik dacht dat dit de eensgezindheid was. Ik ben zeer ontgoocheld, minister.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik vraag me af of u eigenlijk wel over goed materiaal beschikt om uw visie op te baseren. Onlangs hebt u een schriftelijke vraag van mij beantwoord. Daarin vroeg ik u hoeveel dossiers/aanvragen priak er geweest zijn tussen 2013 en 2018. U hebt toen geantwoord dat het niet decretaal verplicht is dat de provincies u daarvan kennisgeven. U hebt toen een tabel gegeven, waarin stond dat het er 55 waren. Ondertussen ben ik het zelf nagegaan, op basis van de cijfers die ik vorige week op de nieuwssite gelezen heb en na raadpleging van de masterproef van Christine Clits. Ik kom voor dezelfde periode al tot in de 80 aanvragen priak. Het cijfer van 55 dat u mij gaf, klopt dus totaal niet met de realiteit.

Minister, op welk materiaal baseert u zich eigenlijk om tot inzichten te komen over hoe het er in werkelijkheid aan toegaat met onze woonuitbreiding?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de collega heeft natuurlijk gelijk: we waren het hier roerend eens over de noodzaak van verdichten en verweven, maar je hebt dan ook sluitende regelgeving nodig om ongewenste ontwikkelingen te stoppen. Mijn

fractie heeft er ook al meermaals voor gewaarschuwd dat bestaande uitzonderingsregels eigenlijk al te vaak nog worden gebruikt, achterpoortjes die worden opengebroken om toch nog te bouwen in signaalgebieden, in bossen, in slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden. We merken ook op het terrein dat, zelfs als gemeentebesturen eens flink zijn en een bepaalde verkavelingsaanvraag of bouwvergunning niet toekennen – bijvoorbeeld voor groepswooningbouw, want de collega heeft het over priaks, maar je hebt natuurlijk evengoed de groepswooningbouw volgens het KB van 1972, die even nefast is –, de deputatie dan in beroep af en toe toch nog vergunt.

We merken dat gemeenten af en toe ook wel goeie dingen doen. Ik heb hier een paar voorbeelden: in Grimbergen, Evergem, Torhout zegt men echt wel dat men bepaalde woonuitbreidingsgebieden niet meer gaat aansnijden via een RUP of een andere manier van werken. We weten ook – dat is ook al vaak gezegd – dat we eigenlijk nog woongebied genoeg hebben zonder die woonuitbreidingsgebieden nodig te hebben om onze bevolkingsaangroei op te vangen. Minister, we weten dat er van alles op het getouw staat. Er is het BRV, die woonuitbreidingsgebieden liggen nog op tafel, de signaalgebieden liggen nog op tafel enzovoort, enzovoort. We hopen dus dat er binnenkort eens een flinke stap vooruit wordt gezet.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik vond uw antwoord inderdaad nogal opvallend nietszeggend, vooral als je weet dat het afgelopen jaar inderdaad nogal wat vaststellingen zijn gedaan inzake de manier waarop principiële akkoorden worden gebruikt. De twee collega's hebben het al een paar keer gehad over een achterpoortje. Dat is natuurlijk een onvoorstelbaar vriendelijk eufemisme voor wat eigenlijk een grote schuurpoort is waarlangs men in de praktijk in heel wat gevallen en minstens in een paar provincies, waaronder jammer genoeg ook die van mij, nog aan het proberen is om raprap een paar voorafnames te doen en een paar zaken te regelen alvorens er andere, nieuwe regels komen zodat dat niet meer mogelijk zal zijn. Hoe meer men zegt dat men de woonuitbreidingsgebieden niet meer gaat aansnijden, en ondertussen laat men de schuurpoort openstaan, hoe rapper natuurlijk het vee zal zijn gaan lopen. U zult me toch moeten verontschuldigen, maar er is de traagheid waarmee daar iets aan wordt gedaan. Deze coalitie kan daar immers wel degelijk iets aan doen. U hebt al een aantal keren verkondigd dat u er iets aan wilt doen. Uw coalitiepartners, te beginnen met collega Vandaele, hebben ook al diverse keren verkondigd er iets aan te zullen doen. Ik begin eigenlijk deze meerderheid ervan te verdenken dat ze dat gewoon vaak genoeg aan het zeggen is zodat dat in alle stilte nog rap kan worden geregeld voor iedereen aan wie men nog een plezier moet doen. En dan, als het allemaal te laat is, zal men het principiële akkoord afschaffen en een nieuw instrumentendecreet maken. *(Opmerkingen van Wilfried Vandaele)*

Zo kunnen alle drie de regeringspartijen hun statements blijven maken en ondertussen de miserie laten voortduren. Dan moet men vooral niemand pijn doen, want eigenlijk is het dat. Ik zoek naar alle mogelijke andere redenen. Er zijn hier al decreten goedgekeurd, er is een nieuwe codex, de codex is aangepast, noem maar op. Men heeft al alle mogelijke gelegenheden gehad. Men blijft de hele tijd zeggen dat het de bedoeling is om slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden, omdat dat niet efficiënt, onrendabel, duur voor de samenleving is, niet meer aan te snijden, maar ondertussen laat men de achterdeur, de schuurpoort wagenwijd openstaan. Ik kan dus alleen maar concluderen dat men aan de ene kant een wollig verhaal vertelt en aan de andere kant al het mogelijke 'gefoefel' volgens de best mogelijke Vlaamse traditie bewust laat voortbestaan. Immers, nog eens, collega's, als u het echt wilt, via een amendement of een voorstel van decreet, dan kunt u in ieder geval op de stem van de sp.a-fractie rekenen. Voor mijn part stemmen we morgen opdat dat systeem van het principiële akkoord verdwijnt, en dat zal door niemand worden gemist, behalve door een paar speculanten.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik was eerst niet van plan om me in de discussie te mengen, maar als ik het betoog van collega's hoor, wil ik toch even tussenkomen. We hebben het hier meer dan eens gehad over het al dan niet aansnijden van woonuitbreidingsgebieden, maar ik wil toch even duidelijk stellen dat ik toch ook een klein beetje respect wil voor een aantal lokale besturen. Vorig jaar is er de bevraging geweest bij de lokale besturen: wie wil nog welke woonuitbreidingsgebieden aansnijden? Men moet zich dan in principe baseren op datgene dat opnieuw beslist beleid is, met name de ruimtelijke structuurplannen die de respectievelijke lokale besturen hebben laten goedkeuren en/of de ruimtelijke structuurplannen van de respectievelijke provincies, waarin ook is opgenomen welke woonuitbreidingsgebieden al dan niet nog kunnen worden ontwikkeld.

Nu wordt hier zonder meer gezegd dat alle lopende procedures zonder meer van tafel moeten worden geveegd, dat men daar geen rekening mee moet houden. Omdat er een witboek BRV is, en ik benadruk dat het een witboek is, moet vanaf nu alles van tafel worden geveegd en mag men alleen nog maar bouwen daar waar er een woongebied is. Dan zeg ik opnieuw: ook een klein beetje respect voor lokale besturen, die in mijn ogen toch met kennis van zaken beslissen dat een bepaald woonuitbreidingsgebied al dan niet moet worden aangesneden. Ik wil hier dan zeker ook opnieuw een pleidooi houden voor de sociale woningbouw. Als er een tekort is, als wordt gekeken naar de lange wachtlijsten voor sociale woningen, dan zegt iedereen dat deze Vlaamse Regering sneller moet beginnen te bouwen, maar als het dan gaat over woonuitbreidingsgebieden, dan zegt men al heel snel dat al die woonuitbreidingsgebieden van tafel moeten worden geveegd, dat men überhaupt moet stoppen met nog ergens te bouwen. Ik begrijp dat standpunt alleszins niet, maar ik vraag respect, enerzijds voor de bestaande procedures en anderzijds voor de beslissingen die zijn genomen door lokale besturen en ook door provinciale besturen.

Bijkomend wil ik toch ook even benadrukken dat mijn provincie niet bij de koplopers staat inzake het aansnijden van de woonuitbreidingsgebieden. Ik zie dat Vlaams-Brabant – collega Tobback heeft het inderdaad al benadrukt – en Oost-Vlaanderen klaarblijkelijk wel koplopers zijn. Collega Ceyssens, wij zijn klaarblijkelijk de braafste leerling van de klas. Dat wil ik toch ook even benadrukken.

Ik zie ook dat het aantal priaks toch in dalende lijn gaat. Ik denk dat we dat ook mogen meegeven.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Niet alleen op het vlak van woonuitbreidingsgebieden, ook op het vlak van bosbeleid is onze provincie natuurlijk koploper, goede collega. *(Opmerkingen)*

En wolven en nog zoveel meer.

Collega's, ik wil hier toch nog eens even ook ons standpunt herhalen. We hebben het in het verleden gezegd: die woonuitbreidingsgebieden allemaal beschouwen als een en hetzelfde gebied, waar met een generieke maatregel alles op de schop gaat, dat is geen goed ruimtelijk beleid. Ik denk dat er woonuitbreidingsgebieden zijn die soms beter zijn gelegen dan andere woongebieden. *(Opmerkingen van Ingrid Pira)*

Ja, maar ik hoor hier de voortdurende teneur dat ze allemaal op de schop moeten. Ik denk dat de minister inderdaad heeft gedaan wat moet worden gedaan: de lokale besturen zijn bevestigd en we moeten daarop voortwerken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, u vroeg of ik wel voldoende basis-kennis, cijfers heb om tot bepaalde inzichten te komen. Ik kan u zeggen dat ik die cijfers en die inzichten niet nodig heb, in die zin dat ik er al van overtuigd ben dat we een pak van die uitbreidingsgebieden kunnen schrappen. Ik vind echter dat de leden die hier zeggen dat dat hier allang gedaan moest zijn, toch wel één aspect vergeten. Ik heb daar een lans voor gebroken en ik noteer dat heel wat leden daar blijkbaar niet achter staan. We hebben binnen de Vlaamse Regering afgesproken dat we geen woonreserve- en woonuitbreidingsgebieden gaan schrappen als daar geen correcte en volledige vergoeding tegenover staat voor de eigenaar. Een correcte schadevergoeding voor de eigenaar. Hadden we dus met één pennentrek al die woonuitbreidingsgebieden geschrapt, dan vielen die niet onder de nieuwe regeling van een volledige schadevergoeding, voor 100 procent. We hebben die stap nu gezet, en pas als dat er definitief is, kunnen we overgaan tot de omzetting van die woonreservegebieden, omdat dan de eigenaars een volledige, correcte vergoeding krijgen. Ik denk dat dat het standpunt is van de Vlaamse Regering. De leden die nu zeggen dat dat al allemaal moest zijn gebeurd, die zeggen eigenlijk met zoveel woorden dat die schadevergoeding van 100 procent voor die eigenaars niet nodig is, dat we dat al allemaal moesten hebben geschrapt, dat ze zich daar geen zorgen over maken. Ik ben het daar niet mee eens. Ik vind dat we ook respect moeten hebben voor het eigendomsrecht.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik vind dat u mijn oorspronkelijke vraag nu in een totaal ander daglicht stelt, daarbij handig geholpen door uw collega van CD&V, en die van Open Vld. Het ging niet over het schrappen van woonuitbreidingsgebieden. Het ging niet over planschade en planbaten. Dit ging over een instrument, namelijk het principiële akkoord, waarover iedereen hier in de commissie het een paar maanden geleden bijna eens was dat het volledig zijn doel voorbijschiet, dat men dat het best zo snel mogelijk afschaft. Minister, u bent daarin meegegaan. U hebt gezegd dat u binnen een paar weken met een voorstel zou komen.

Ik stel vast dat u dat niet doet. Het is inderdaad zo wat professor Vloebergh zegt. Hoe langer men wacht, hoe meer gebieden er worden aangesneden. Ik stel vast dat u daar vlotjes in meegaat. U laat begaan. U komt terug op een voorstel dat u enkele maanden geleden hebt gedaan. U hebt ons gewoon iets wijsgemaakt, waar u nu volledig op terugkomt. Met die mentaliteit is de betonstop uitgehold nog voor hij is begonnen. U had beloofd een achterpoort te sluiten en u doet dat nu niet.

In elk geval, wij hebben een voorstel van resolutie gemaakt om het principiële akkoord af te schaffen. We zullen dat hopelijk zo snel mogelijk op de agenda van deze commissie zetten.

De voorzitter: Ik begrijp dat er een voorstel van resolutie is ingediend, of wordt dat nog ingediend?

Ingrid Pira (Groen): Ik dacht dat het ingediend was.

De voorzitter: Mag ik vragen om dat zelf ook op te volgen, om na te kijken of dat is ingediend? Dan kunnen we dat agenderen. Mijn excuses dat ik daar zo op hamer, maar ik heb ondertussen met een collega een discussie daarover gehad, die stelde dat het allemaal veel te lang duurt, maar het is aan de indieners zelf om te vragen om voorstellen van resoluties te agenderen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de tarieven die watermaatschappijen hanteren bij herinneringsbrieven – 1362 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, minister, dit is een simpele vraag, met eigenlijk een logisch gevolg. Het gaat namelijk over de herinneringsbrieven die watermaatschappijen vandaag de dag versturen op het moment dat de betalingstermijn van de factuur is verstreken. Op zich heb ik er geen enkel probleem mee dat facturen moeten worden betaald. Dat hoort u ons zeker niet zeggen. Het lijkt ons echter wel logisch dat dat op een uniforme manier gebeurt en het niet afhangt van uw woonplaats hoeveel zo'n herinneringsbrief juist kost. Het is nogal bizar dat, als je bijvoorbeeld in Knokke woont, je de betalingstermijn perfect mag laten verstrijken en een herinneringsbrief krijgt die 0 euro kost, terwijl, als je in het mooie Limburg woont, je na vijftien dagen een factuur krijgt van 7,5 euro boven op de reeds gestuurde factuur. Dat lijkt ons gewoon niet logisch. Het lijkt ons het meest evidente dat elke watermaatschappij dat op dezelfde manier regelt. Je kunt tenslotte ook niet kiezen bij welke watermaatschappij je je aansluit. Ik denk dus dat men ter zake een uniforme regel moet toepassen. Op basis van een aantal schriftelijke vragen blijkt ook dat het niet maar een paar herinneringsbrieven zijn die worden verstuurd. In 2016 waren het er namelijk 1,1 miljoen, wat toch wel enorm veel is. Volgens mij is dat aantal ook gewoon hoog omdat de betalingstermijn zo kort is. Je kunt dat dus van twee kanten zien. Als men die betalingstermijn van vijftien naar dertig dagen zou brengen, dan zal men volgens mij al veel minder herinneringsbrieven moeten sturen, omdat heel wat mensen dikwijls hun facturen tot het einde van de maand laten liggen en ervan uitgaan dat dat ook nog tijdig is, dat men dat op dertig dagen kan doen. Ik denk dat hier ook heel veel goede trouw achter zit, dat het niet allemaal mensen zijn die kwade bedoelingen hebben, die hun factuur niet willen betalen.

Kortom, sp.a heeft een voorstel ingediend waarin we voorstellen om die betalingstermijn te verlengen van vijftien naar dertig dagen voor elke watermaatschappij. We stellen ook voor om de eerste herinneringsbrief gratis te houden. Die mag zelfs ook digitaal worden verstuurd. Ik denk immers dat we in de huidige tijden via digitale middelen mensen ook kunnen bereiken. Sms, mail, tal van applicaties kunnen we vandaag inzetten. Die zijn ook niet zo duur. Het goede aan ons voorstel is dat dat nog bijna binnen hetzelfde uur bijval kreeg van uw collega van de Federale Regering, minister Peeters, die bevoegd is voor de consumentenzaken. Hij herhaalde eigenlijk datgene waartoe wij hadden opgeroepen, namelijk dat men die eerste herinneringsbrief gratis zou maken. Hij zei dat hij dat ook zo had geregeld voor de telecomsector, en het leek ook logisch dat door te trekken naar de watermaatschappijen. De Vlaamse ombudsman ging zelfs nog een stap verder. Hij roept de mensen er zelfs toe op om de eerste herinneringsbrief gewoonweg niet te betalen. Hij gaf op dat vlak dus ook steun aan het voorstel. *(Opmerkingen van Wilfried Vandaele)*

Dat is geen burgerlijke ongehoorzaamheid. Dat is vooral gezond verstand gebruiken. Het geeft ook wel aan, denk ik, dat we inzake deze kwestie op één lijn zitten.

Er zijn dus een aantal uitspraken gedaan vanuit de Federale Regering. We hebben een voorstel ingediend. Er liggen heel wat cijfers en analyses op tafel.

Minister, wat is uw reactie op de wildgroei aan tarieven van watermaatschappijen bij het versturen van herinneringsbrieven? Kunnen facturen en herinneringsbrieven

van watermaatschappijen op vraag van de klant digitaal verstuurd worden? Is daar een wettelijk kader voor? Zo nee, waarom kan dit niet? Er lopen een aantal proefprojecten om herinneringsbrieven via sms of mail te versturen. Op welke manier zijn deze proefprojecten georganiseerd? Wie past ze toe en is hierover een evaluatie beschikbaar? Steunt u het voorstel van minister Peeters, en dus ook eigenlijk van sp.a, om de eerste herinneringsbrief van de watermaatschappijen gratis te maken? Minister Peeters heeft aangekondigd dat hij hierover overleg zal plegen. Hij zei dat hij overleg zou plegen met de watermaatschappijen, maar ook in overleg zou gaan met de bevoegde ministers. Is het initiatief voor een overleg al genomen? Zo ja, wat is daaruit gekomen? Bent u bereid om de betalingstermijn van vijftien dagen te verlengen naar dertig dagen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil beginnen met een schets van het waterlandschap. Er zijn zeven drinkwatermaatschappijen in Vlaanderen met een kader waarbinnen ze moeten werken. Er is het Drinkwaterdecreet, er zijn de uitvoeringsbesluiten, maar daarnaast hebben zij ook managementvrijheid. Ze kunnen een aantal tarieven vastleggen waarop toezicht is vanuit de WaterRegulator. De drinkwatermaatschappijen worden ook bestuurd door heel wat vennoten die daar heel wat over te zeggen hebben. Zij kunnen daar ook in sturen. Daar maken trouwens heel wat lokale bestuurders deel van uit.

De digitale factuur is vandaag nog niet de regel, maar die mogelijkheid bestaat wel. De watermaatschappij kan dit aanbieden aan klanten. Alle drinkwatermaatschappijen zijn van plan of zijn reeds bezig met de overstap naar digitale facturatie. Een digitale herinnering is momenteel enkel mogelijk bij water-link, AGSO Knokke-Heist en IWVA, indien de klant zich heeft aangemeld voor digitale facturatie.

Er is binnenkort overleg, namelijk op 23 maart, tussen de drie gewesten en de federale overheid. Er bestaat een algemeen waterverkoopreglement waarin een aantal zaken staan die door de drinkwatermaatschappijen moeten worden toegepast. In dat algemene waterverkoopreglement staat inderdaad een minimumbetalingstermijn van vijftien dagen. We zijn bezig met een traject om na te gaan op welke manier we dat waterverkoopreglement kunnen aanpassen. Een van de zaken die ik zeker wil aanpassen, is die termijn van vijftien dagen. We moeten daar een langere termijn van maken, bijvoorbeeld dertig dagen. Dat is terecht. Vijftien dagen is heel kort. Dit zal zeker worden opgenomen in de aanpassing van dat algemeen waterverkoopreglement.

Het doorrekenen van een tarief voor het versturen van de eerste verwittiging zal ook op 23 maart worden besproken. We zullen samen met de drie gewesten bekijken hoe we daar een oplossing aan moeten bieden.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik vind dit een positief antwoord. U zegt dat u ook voor gelijke regels bent of dit alleszins zult bespreken op 23 maart. Ik vind het goed dat de betalingstermijn verlengd kan worden, want vijftien dagen is inderdaad te kort. Het gebeurt nu ook dikwijls dat mensen zelfs een herinneringsbrief krijgen nog voordat ze een factuur hebben gekregen omdat die met de post verloren was gegaan. Er is dan zo weinig speling en er ontstaat een discussie die alleen maar frustraties opwekt.

Ik weet dat u overleg hebt gehad met drinkwatermaatschappijen, bijvoorbeeld Pidpa. Daar is besproken of het al dan niet aangewezen zou zijn om de herinneringsbrieven digitaal te versturen. Er is communicatie waarin staat dat u hebt beslist om de papieren versie liever te behouden. U zou zelf geen voorstander zijn van digitale herinneringsbrieven omdat uit onderzoek zou blijken dat papieren

herinneringsbrieven vaker worden gelezen dan digitale. Ik vind dat een rare communicatie. Ik denk dat we met sms en digitale brieven wel heel wat kunnen bereiken zonder dat het iets extra kost voor de klant. Ik wil u vragen om dat standpunt te herzien.

U gaat op 23 maart naar het overleg met minister Peeters. Wat zal uw standpunt daar zijn? Bent u er zelf vragende partij voor om die eerste herinneringsbrief gratis te maken? Bent u vragende partij om de tarieven voor de tweede, derde en daaropvolgende brieven die worden verstuurd, gelijk te brengen? U hebt daar eigenlijk niet op geantwoord. Met welk standpunt gaat u volgende week naar minister Peeters?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben bijzonder nieuwsgierig naar het verslag van een overleg dat ik zou hebben gehad met Pidpa. Dat is er niet geweest. Ik zou daar het standpunt hebben ingenomen dat ik de papieren versie verkies? Misschien hebben onze diensten dat zo verkondigd, maar dit is niet met mij doorgepraat. Ik wil wel graag eens zien waar u dat hebt gelezen.

Welk standpunt zal ik innemen? Ik kan vandaag alleen maar vaststellen dat de tarieven voor de verwittigingen goedgekeurd zijn door de verschillende drinkwatermaatschappijen met de verschillende vennoten, dus ook de vertegenwoordigers uiteraard van heel wat lokale besturen. Dat is ook zo aanvaard door de WaterRegulator. Als het een algemene lijn is om die eerste brief gratis te versturen, dan kan ik mij daar wel in vinden. We zullen dan wel moeten kijken hoe die procedure verder moet lopen, want op dit moment is dit goedgekeurd door de verschillende raden van bestuur van de drinkwatermaatschappijen. Ik kan me in deze fase wel inschrijven als dit de algemene lijn zou worden. Ik kan erin komen dat iedereen wel eens iets over het hoofd ziet en dat het misschien soms om exuberante bedragen gaat. Ik denk dat dit tegemoetkomt aan uw vraag over wat mijn standpunt zal zijn.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Het is niet altijd gemakkelijk om een debat tussen oppositie en meerderheid te hebben. U probeert dat inderdaad goed te doen, maar ik heb begrepen, tussen de regels, dat u ons voorstel wel steunt. Ik denk dat de wijsheid van het parlement dat zo meteen ook kan bevestigen met de resolutie die we ter goedkeuring voorleggen. Het is een hele simpele resolutie waarbij ik zelf één voorstel wil aanpassen. Om toch maar de eerste herinneringsbrief gratis te krijgen en de betalingstermijn te verlengen, zijn wij zelfs bereid om het tweede voorstel, namelijk de tarieven die we willen bepalen voor twee, drie en vier, te schrappen. Wij denken echt dat we het in dit voorstel voor de consument makkelijker moeten maken, eenvormiger moeten maken, duidelijker moeten maken zoals we dat ook bij telecom hebben gedaan.

Ik kijk dus uit naar de conclusies van het overleg van 23 maart, maar we kunnen het u gewoon gemakkelijker maken. Wij kunnen u vanuit het parlement al een resolutie meegeven zodat u dat standpunt ook kunt verdedigen op die vergadering. U ziet dat de oppositie ook een positief voorstel kan doen.

Ik zal u trouwens ook de mail bezorgen die vanuit uw kabinet is verstuurd naar aanleiding van het overleg met Pidpa waarin er eigenlijk letterlijk wordt gezegd dat u de bepaling niet wilt veranderen en de huidige regeling wilt behouden, en daarmee bedoel ik het behouden van het versturen van herinneringsbrieven, niet via digitale weg maar via papier. Ik zal u die bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.